

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

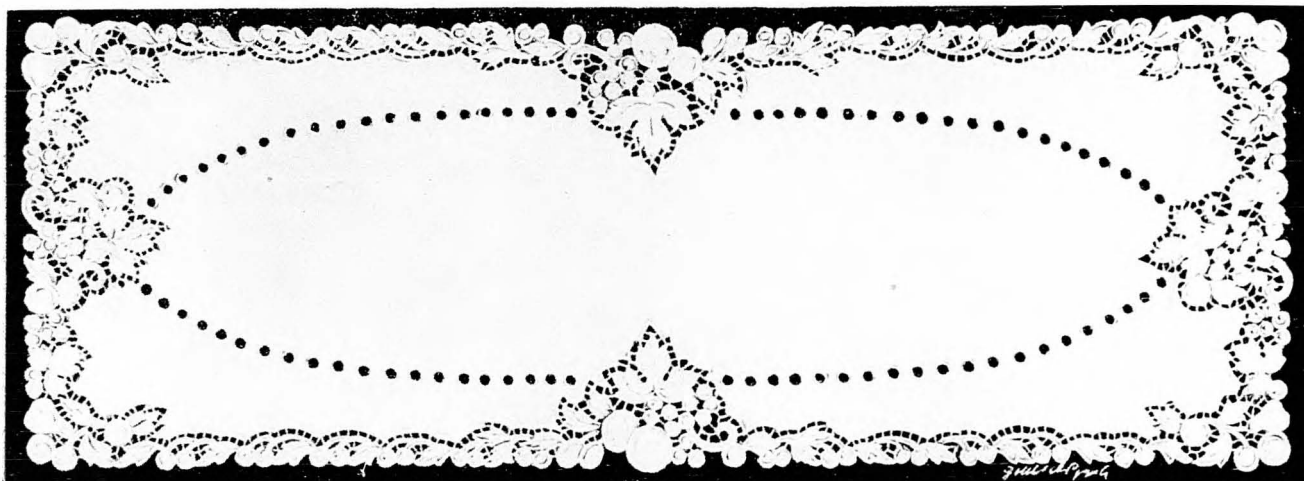
DRASKÓCI, DEZSERI ÉS HALACSI MORVAY EMMI IPARMŰVESZNŐ, BUDAPEST

JÖVŐ ÉVI AJÁNDÉKUNK!

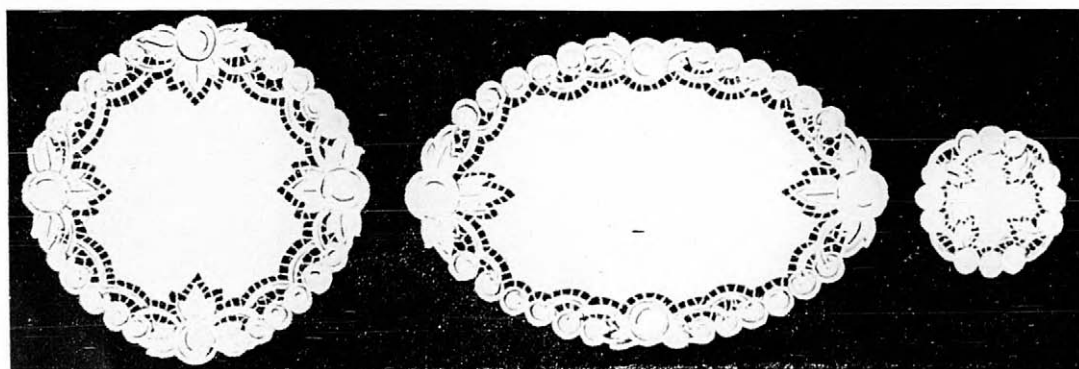
KILENC DARAB

kézimunka garnitúra feltűnően finom és kiválóan elsőrangú
battisztra előrajzolva.

A tudnivalókat lapunk legközelebbi számában közöljük!

1 drb futó, 120 cm hosszú és 42 cm széles

1 drb kerek tálcakendő 30×30 cm nagyság, 1 drb ovális tálcakendő 33×25 cm nagyság,
6 drb jégkendőcske 15×15 cm nagyság

Kérjük előfizetőinket: sziveskedjenek szerkesztőségünkbe elfáradni és meggyőződést szerezni ajándékunk battiszt-anyagának kiválóan finom minőségéről.

F. évi november hó 1-től lapunk havonta külön négy oldal terjedelmű hatszínnyomású állandó divatmellékletet nyújt. A divatmelléklet vetekedik a legpazarabb divatlappal.

MAGYAR URIASZÓNYOK LAPJA

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási folyóirat * Megjelenik minden hónapban háromszor: 1-én, 10-én, 20-án * Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Jókai-u. 37. (Berlini-tér sarok) * Telefon: Aut. 107-23 * Előfizetési ár: egész évre 24 P, félévre 12 P, negyedévre 7 P
Egyes szám ára: 80 fill. Ausztriában 1 Sh. 40 Gr. Franciaországban 6 Frc. Olaszországban 4 L. Amerikában egy évre 8 Dollár.

Főszerkesztő: KERTÉSZ BÉLA

SZÓK ÉS – SZAVAK

Goethe, minden időknek ez a legnagyobb költő-filozófusa, mondja a „Faust”-ban, hogy szavakkal mindent szépen meg lehet magyarázni és egész rendszert lehet szavakkal fölépíteni. A szó varázsa bámulatos és olyan régi, mint maga az emberiség. A klasszikus Athén piacán a demagógok, Róma fórumán a néptribunok, az újkorban az agitátorok végzik el azt a munkát, amely az élőszó közvetlenségén és hatásán nyugszik. A szó nemesíthet és elaljasíthat, fölemelhet és lesújthat, a szó vigasztalja a nélkülözött, az elégedetlent, a boldogtalant, de éppen úgy fel is korbácsolhatja, fel is gyűjthetja indulatait. A szó vakmerő oroszzlánvá vadíthatja a nyúl szívűt és kicsavarhatja a fegyvert a legbátrabb férfi kezéből.

Nagyobb, sokkal nagyobb hatalom a szó, mint a betű. A könyvet, az ujságot mindenki a maga vérmérséklete szerint olvashatja. — az olvasó nem látja a könyv, az ujság íróját, nem figyeli az arcát, nem néz a szemébe, előtte már a kész mű fekszik, az olvasmány. Másként vagyunk a szónokkal. Látjuk, hogyan fogamzik meg agyában a gondolat, hogyan cikkázik fel a szem, hogyan önti el a nevetés pírja az arcot, látjuk meglendülni a szónok karját, halljuk a szavát, a hang muzsikáját, amellyel igazi rétor mesterien tud bánni, akár csak a jó színész. — egyszóval: a szónok, persze a jó szónok, hatalmába ejti és hatalmában tartja a hallgatót. Az író inkább ahhoz a szerzeteshez hasonlít, aki elvonulva szemlélődik, gondolkodik. A szónok ahhoz a paphoz, aki föllép a szószékre és a rábeszélés, a ráhatás minden eszközével igyekszik hivat meggyőzni az ő hite és meggyőződése üdvözítő voltáról.

Éreztek-e már felforrni a véreket, amikor — ha mindjárt kisebb társaságban is — valaki, aki tud beszélni, valami igazságtalanságot, valami gonosztettet tett szóvá? Észrevettétek-e már magatokon, hogy az a szónok, akit nyilvános gyűlésen hallgattok, eleinte alig érdekel benneteket, de azután fokról-fokra, mondatról mondatra maga felé hajlít, mint tavaszi nap a havat, úgy olvasztja le szívetekről a közöny kérgeit és olyan ügyesen lopakodik be szívetekbe, hogy magatoknak sem tudnátok számot adni róla, hogyan történt, de már egészen vele-éreztek, vele-gondokodtok, vele-buzogtok, vele-háborogtok.

Csoda-e, ha a szó hatalmával annyian élnek és esoda-e, ha annyian visszaélnék vele? Minden országnak, minden parlamentnek, de minden falunak és egyesületnek is megvannak a maga szónokai. Minél nagyobb a közönség, amellyel a szónoknak megbirkózni kell, annál erősebb hatásesszököket visz tűzvonalba, hogy a figyelmet magára és mondanivalójára terelje. Ez az erősebb hatásadászat

megnyilvánulhat a tények egyoldalú kiszínezésében, tudatos ferdtetésben, durva személyeskedésben éppen úgy, mint a felfokozott hang pathetikus kitéréseiben, hasonlatok és egyéb költői képek mesterkelt, de szívesen hallott halmozásában. Leginkább a politika az, vagyis inkább a párt-érdek, amelynek kedvéért még ismert és becsült férfiak is koncessziókat tesznek az igazság rovására. Nem muszáj, hogy a szó közönséges értelmében hazudjanak, — elég, ha úgy csoportosítják a tényeket és a látszatokat, hogy a hallgatóságban a harag, a felháborodás, a gyűlölet, a megtorlás magvai fogannak meg. Nagy tömegmozgalmak idején különös keletje van az öblös toroknak, a frázisokat gyártó szájjépnek. Az emberiség nem egy véres katasztrófáját idézték fel könnyelműen kidobott, hűnös szavak.

Demagógia és szónoklás úgy viszonylik egymáshoz, mint vásári bódék paprikajancsi-színháza az Operához, ahol a „Lohengrin”-t játsszák. A demagóg is lehet tehetséges szónok, sőt Athén és Róma, Páris és Berlin, Moszkva és Budapest is kitérmet minden időben tehetséges demagógokat, akik a szó hatalmával élni és visszaélni egyformán tudtak. A szó művésze mégsem válhatik demagóggá. A művészet mindig arisztokratává teszi a mestert. A szó művészete is felsőbb-rangu emberré varázsolja mesterét s innét van, hogy az igazi nagy orátor sohasem a műveletlen tömegek tapsaira pályázik és nem alantass szenvedélyeket gyűjtogat, hanem a tanultak, vagy a tanulni vágyók, az értelmesek, a józanok csapatához fordul és a szellem finom damaszkszi pengéje mellett megvillogtatja a szív mélyebb, csöndesebb tavának tündöklő tükrét is. Sokszor nemzedékek pusztulnak el, mignem az általános műveltség színvonala odáig emelkedik, hogy a demagógok kalandor-szemlélen, önös szándékain, rontó tervein keresztül láthat.

Mi, magyarok, sem voltunk kivétel. A szó kontárainak csalóka porázán gyakran vonszoltattuk magunkat. És nem egyszer csak későn eszméltünk fel, hogy lidérees fényt követtünk s hogy az út, amelyen haladunk, ingoványba vezet. Biztató jelek vallanak arra, hogy a demagógia fertőzetét kiheverve, a szó és a betű művészeinek együttes jogára alá sorakozik az öncélúságra ébredt nemzeti társadalom. És mindent, ami erő és hatalom, hatás és varázs a szóban rejlik, egyetlen pontra szegezzünk. Ami magyar szó elhangzik, szolgálja a magyar feltámadás szent ügyét. Ehhez igazán nem kell demagógia. Csak a szűz igazság. Ezt hangoztassátok szárnyaló szívvel, szárnyaló szóval. Ezt hangoztassátok minden egyéb politikai árnyalattól menten, az ezeréves magyar kultúra vértetéiben, az ezeréves magyar nyelv szavainak acélos pengéivel.

A DAL

Irta: Relle Pál

A Rialtón, az iv tetején, a kis átjáró plateau-n egyszerre megálltunk mind a ketten és a kezünk lassan elindult egymás felé. Mintha csak mi ketten lettünk volna Velence fölött; mindenki más meghalt, csendesen fekszik az öreg kövek között. Amerre néztünk, a látás határa beleolvadt az este sötétségébe, mintha ez az átláthatatlan feketeség a Canale Grande vizéből párologna ki. A partmenti Palazzók holdvilágos testtel olvadtak ki a fekete vízből és fejjel behahnyattoltak a fekete levegőbe. Fent az égen lágy átmenettel derengett egy kis fény, mint a tompán átvilágított óriási felhő, lent ezüstös hullámhalaeszkák ficáncoltak a vizen. Csend volt, csak itt-ott egy kis loccsanás nesze zizegett föl hozzánk.

— Ez nagyon szép, — mondta a feleségem és a két kezünk találkoztott a hideg, fehér kőpárkányon.

— Nagyon szép, — feleltem, de a hangom tele volt fenntartással.

Egy kicsit még hallgattunk, azután én ismételtam:

— Nagyon szép. De...

A feleségem felém fordította a fejét.

— De... ez romantika. Képzeld, hogy ezt a képet, ahogy mi most látjuk, velünk együtt, lefestené valaki. Gics lenne. Képzeld, hogy ezt megírná valaki. Limonádé lenne. Vannak dolgok, amik már kivénhedtek a művészetből. Ez is olyan. Nekünk szép, mert mi most éljük át először. A művészet már kiélte ezt a szépséget. Nekünk ebben a pillanatban született, a művészetnek meghalt. Ruskín óta nem szabad Velencéről írni, aminthogy Heine óta nem szabad Párisról, Goethe óta nem szabad Rómáról, ma már mindent újra kell teremteni...

Magam sem nagyon hittem abban, amit mondtam, de el kellett lepleznem az ellágyulásomat. Kicsit remegett a hangom, elhallgattam.

— Mégis szép, — mondta a feleségem, — és mégis sírni tudnék, olyan szép. Akárki állt itt és akárki fog itt állni, senkinek sem tetszhet jobban, mint nekem most.

Nem ellenkeztem. Nyugodtan kivártam, amíg elindult, lassan ballagtam utána, lefelé a hidon, a part felé.

Kanyargós, szűk, kis utcákon mentünk előre, szorosán egymás mellett, az árnyékunk hosszan elnyúlva ölelkezett előttünk, lassan mindegyre mögénk került, útközben össze-összezsugorodott, majd megint megnyúlt és felszaladt az ódon, mohos falakra, a törpe loggiákra, virágos ablakpárkányokra. Valamelyik utca-keresztvezésnél oldalról, az egyik szűk sikátorból hirtelen egy árnyék szaladt a mi árnyékunkba. Ijedten álltunk meg, mintha megtámadtak volna. Félénken, óvatosan, futásra készen mentünk a sarok felé és lélegzetünket visszafojtva néztünk be a sikátorba. Feketeruhás öreg asszony, görnyedt, kicsi botra támaszkodva kocogott felénk és akkor már húzta, vonszolta maga után az árnyékát, mint valami nagy-nagy terhet. Lassan elment mögöttünk és útközben, amint előre fordult az árnyéka, még egyszer alighogy végig cirógatta a mi kettőnk lassan ismét összeölelkező árnyékát.

Apró bolthajtások alatt, lépesökön föl-le, magam se tudom, hogyan, de egyszerre csak a Márkus-téren voltunk. Valami vad megkönnyebbülésfélét éreztem és szinte kedvem kerekedett, hogy ott táncra perdüljek az elhagyott, csendes kőparketten. Tizenegy óra lehetett. Már csak a túlsó szegletben, a Campanile alján sétált néhány ember és a Flórián árkádjai alatt három szmokingos angol ási-tott a szalmakalapjába. Átvágtunk a téren a molo felé és

a Palazzo Ducale-nál balra fordulva, fáradtan értünk el a Riva Schiavoni-ra. Ott laktunk.

Fenn a szobánkban a nyitott ablakon langyos szellő libegtette a zöld hálófüggönyt, a mély csendben oly tisztán hallottuk a szövet susogását, mintha magasan felettünk az erdő leveleit borzongatná a szél. Kikönyököltünk az ablakon és szótlanul néztük a vizet, hallgattuk a csendet, az éjszaka néma zizegését. Az ember haza gondol, most tizenkét óra van, mit csinálnak otthon, gondolk-e ránk, el tudnak-e bennünket most itt képzelni az ablaknál, a víz felett, a csendben?... Vagy nem gondolunk semmire, csak nézünk magunk elé és beleolvadunk az éjszakába, a végtelenségbe és mintha századok óta tennők, mereven ráhajtjuk a fejünket a tenyerünkre, mint valami ódon ciráda a templomkapu felett.

Messziről, halkán, dal surrant felénk a vizen. Hozta felénk, egyre erősebben a gondola és észrevétlenül bele-siklott a lelkünkbe. Ott siklott el alattunk és ment tovább, egyre messzebb, egyre halkabban, amíg elillant, eltűnt, mint az álom. Még néztünk, figyeltünk utána, aztán becsuktuk az ablakot, lefeküdtünk. Az első éjszaka Velencében. Arról álmodtam, hogy fekszem egy gyönyörű, nagy kriptában és az opálablakon fehér arcokra világít a hold. Fehér márványszobor áll a fejemnél és amikor szemben éjfél ut a Sanct Giorgio harangja, halottá válik a szobor is és csendben oda omlik mellém.

Reggel, öltözködés közben, a feleségem néhány hangot dudolt, mindig ugyanazt a néhány hangot; én vele.

— Ez a dal, — mondtam hirtelen, — tegnap este... a gondolás!

A feleségem is csak most vette észre, mit dudol. Tap-solt örömben:

— Igen, ez az, ez az... la gondola nera, sul mare silenta... hogy is van?

— La gondola nera...

— Sul mare silenta...

— Igen, igen, de az eleje?

— Mindjárt... hogysis? — sul mare silenta... nem — la gondola...

— Ligeria...

— Volava...

Nem ment. Skáláztunk föl, le, ezer ismert dalba tévedtünk, tízser felkiáltottunk: ez az! így! Egyik se volt az. A gondolás dala, amellyel tegnap elevezett tőlünk. Egész nap próbáltuk összeállítani a dalt, de hiába. Majd ma éjjel, mondtuk, megtanuljuk. De éjjel esett az eső. Elázott a dalunk. A másik éjjel megint semmi, a harmadik éjjel a túlsó partról hallottunk valamit, de nem tudtuk kivenni, micsodát. Negyednap a Merceriákon, egy könyvesbolt előtt állottunk, kották is voltak a kirakatsban, bementünk.

— Egy dalt keresünk, — mondtam, — a gondolások éneklük. Azt a finom, szép, szerelmes dalt keressük...

Kis pianinón vagy húsz dalt játszott le egy kis öreg ember. Egyik se volt az, amit kerestünk.

— La gondola nera, sul mare silenta... — énekeltük neki. Nem tudta. Csak rázta a fejét.

Nem messze, a sarkon, antikvárius bolt volt, oda is bementünk és kerestük a dalt. A mi dalunkat. Megtermett, fekete haju asszony volt, szapora nyelvvel Puccinit ajánlotta és Leoncavallot, Mascagnit...

— La gondola nera... — énekeltük neki, de ő csak furesán nézett ránk, mosolygott és tényleg megvételgett egy hiányos Toscát.

Most már nem tágitottunk. Boltról-boltra jártunk és énekeltük azt a néhány taktust, foszlányát egy meg nem tanult dalnak, egy részletét egy nekünk megszereshetetlen kincsnek. Most már szinte mániákusan kerestük ezt a dalt, mely pedig az első pillanatban úgy siklott el mellettünk, mint a gondola az ablakunk alatt, melyben a tucatnászutasok émelegnek egymás mellett.

A játszó gyermek nem lehet olyan fanatikusa

a képrejtvénynek, mint mi ennek a dalnak, az archeológus nem keresheti oly szenvedéllyel a sirkövet, melynek egy törmelékét kiásta, mint mi kerestük ezt a dalt. Mert ez a dal egész Velence volt nekünk. Mert mi éreztük, hogy ezután jöhetnek az évek, a megszokás, a próza, az élet, az öregség, — ha ez a dal rázendül az ajkunkra, ez a dal visszaadja nekünk életünknek ezt a legszebb éjszakáját, színével, illatával, borzongató szépségével, azt a Velencét, amelyet csak mi ketten láthattunk olyannak, amilyenek láttuk és amilyenek mi sem fogjuk látni többé soha és amilyenek Ruskin, Heine, Goethe, senki sem tudja visszaálmódni nekünk. Mert mi éreztük, hogy ez a dal örökzöld emlékünkhöz lehetne az élet kései hervadásában is és, mert éreztük, hogy a szeszélyes véletlen most a legszebb emlékünktől akar megfosztani.

És kerestük, hajszoltuk a dalt tovább, mint mások a szerencsét, a boldogságot.

Éjszakánként lestük, vártuk vissza a gondolást, aki jött és elvitte a dalunkat és jártuk az apró boltokat, ahol most már kórusban énekeltük azt a kis daltörmeleket. kétségbeesetten lobogtattuk azt a kis dalrongyot, amit egy éjszaka letéptünk az emlék tovasuhanó hajójáról. Most már érzéketlenül mentünk el Colleoni és Goldoni mellett, a fejünket sem fordítottuk a bebalzsamozott paloták felé, mit nekünk művészet, halott tradíciók, felravatalozott história, mi a dalt kerestük, mint az eljövendő élet vezérmotivumát, igenis, mi a romantikát kerestük, mint a színes fetist a hitében megingott senegáli. Mint két vakénekes a pesti udvarokat, jártuk mi a velencei könyvesboltokat és koldultuk az emléksoldikat, egy hangot, egy szót, amelyből összerakhatnók az egész dalt, azt a gyönyörű éjszakát. Velencét.

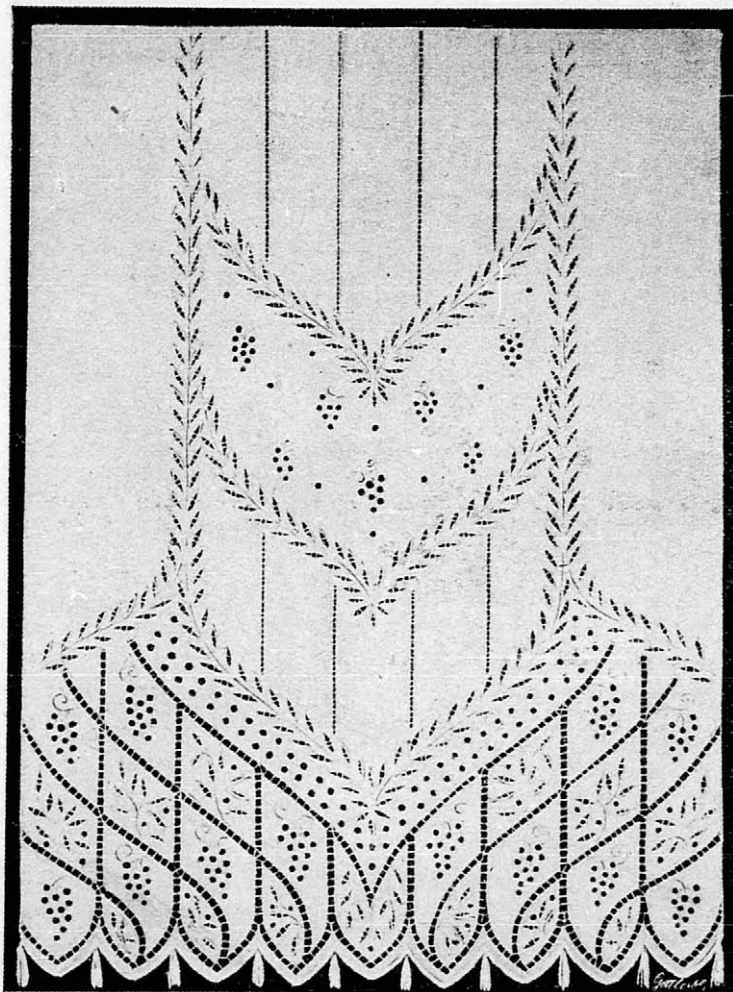
Amikor a Merceriákon végigmentünk, az üzletesek kiállottak a boltajtóba, szánakozva néztek végig rajtunk, némelyike gúnyosan dudolta utánunk: „La gondola nera...” Velence nem értette meg azt a két embert, akik az örök dalt akarták hazavinni a lelkükben, haza abba a fiatal városba, ahol az életnek nincsenek dalai, ahol az emlékeknek nincsen életük. Mártirok voltunk és mentünk tovább.

Utóljára a Márkus-tér egyik nagy könyvesboltjában kopogtattunk be a dalunkkal. A tulajdonos nagyon szánakozva mosolygott rajtunk és az olasz muzsika klasszikusainak gazdag kollekciónját rakta elébünk. Intelligens ember volt. tapasztalt ember, atyáskodva mondta:

— Ugyan, hagyják azt az ostobaságot. Kultúrember nem visz gyári üveget haza Velencéből, amikor igazi kincseket is vihet. Nem ismertem azt a dalt, de bizonyára bécsi, vagy francia írta.

Hiába magyaráztuk neki, hogy mi nem értékeljük azt a dalt, hi-

szén nem is ismerjük; hogy mi azért tudjuk, hogy Rossini is más, meg Verdi is más; hogy mi azt is tudjuk, mi a Palazzo Ducale és mi az a libegő zöld függöny a hotelablakunk és hogy mi mégis inkább vinnék haza azt a zöld függönyt, mint a Palazzo Ducale egyik oszlopát és hogy nekünk sokkal szebb emlékünkhöz lenne, ha azt a zöld függönyt a pesti éjszaka cirógatná az ablakunkon, mintha a szalonunkban ott állna az a díszes fejjű oszlop. Emlék, hangulat, romantika... ezeknek az értéke bennünk van, a lelkünkben, a művészet értéke a művészetben van, az más, az nagyobb, fenségesebb, azt nem lehet beállítani a pesti élet szürkeségébe, azt nem vihetjük magunk mellé az álmainkba, mint a kis lány a porcelán-babáját, vagy a fiú az ólom-katonáját. Vajjon odaadná-e az egyik a maga porcelán-babáját Michelangelo rabszolgájáért, a másik ólom-katonáját Napóleonért?... Hát ez a különbség. Itt nem lehet okoskodni. A nagyoktól sem szabad elvenni

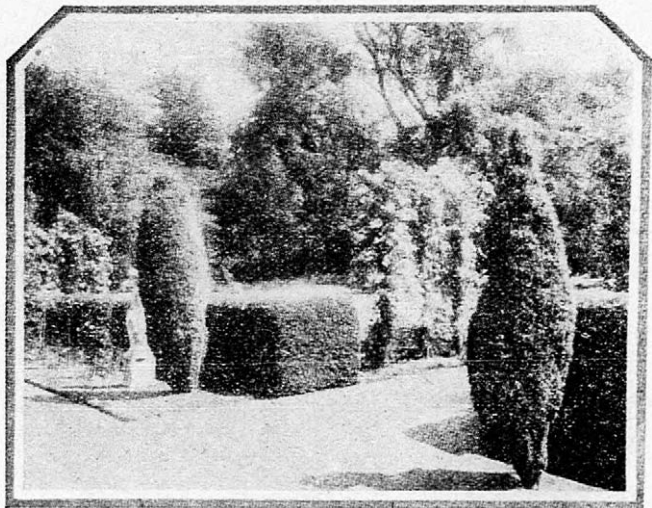
Függöny (Gottlieb-modell, lásd a kézimunkarovatot)

játékaikat. A Péter-templomban dekoratív szépsége van az imának, amikor az Bramante szellemének aranyornátusában és az orgonaszó szárnyain száll az égbe, de amikor nekem többet jelent az a néhány szó, talán ima, ami egy csöndes, szomorú percben, összetéve a két kezem, halkán fakad ki a lelkemből. Szép, gyönyörű a Rachel siralmai, de amikor nekem mégis többet jelent az a könnyesepp, mely egyszer kiült az apám szemébe, amikor búcsúznia kellett az élettől.

— Ostobaság, — felelte a könyves ember, — ha jól emlékszem, II. Károly lovaggá ütötte a vesepecsenyét. No, hát szereti ön a vesepecsenyét? Megeviszi? Meg. És gondol-e arra, hogy ilyenkor ön emberevő, hogy ilyenkor ön lovagokat eszik? Gondol-e II. Károlyra? Emlék, hangulat, romantika... bolondság, neurasthénia! Egyék csak nyugodtan vesepecsenyét és hagyja ezt az ostoba dalt, melyet egy gyenge pillanatban lovaggá ütött a tradícióknak az a bolond királya, aki szentimentálisan trónol a fiatalok lelkében.

Jóízűen nevetett, mi pedig csalódva hagytuk el Velencét.

Pesten aztán — egy év is elmúlt, — lassan belenyugodtunk abba, ami a keresett dalból megmaradt, gondoltuk, az legalább a miénk, egyedül a mi kettőnké. Takargattuk, rejtegettük azt a kis foszlányt, mint valami nagy kincset, amit elrabolhatnának tőlünk.

A württembergi főhercegi park részlete

Egy este aztán valamelyik pesti varietében egy behemód nagy ember, tipikus olasz staggione-énekes, öblös hangon bömbölte belénk a mi dalunkat. Megdöbbenünk. Két hét múlva lelketlenül énekelte egész Pest, irgalmatlanul húzta valamennyi cigány. Szétszórták a mi emlékünket a levegőbe, mint a homokot egy szeretett sírról. Megloptak, megcsaltak bennünket. Az a behemód ember, az a borhangu troubadour és Pest, a kegyeletet nem ismerő város, odaálltak elébünk és eltakarták előttünk a mi egyetlen éjszakánkat, Velencét, mint a mérnökök, ridegen összeszezká-bálták a dalt, ami olyan sejtelmesen szép, olyan misztikus volt a maga romjaiban, amint rávilágított az emlékezés holdja, fellebbentették a zaiszi fátylat, mely mögött fehér arccal, mint a gyönyörű halott, sápadt fényben aludt az első éjszaka legszebb álma.

Megtaláltuk a dalt és Velence elveszett. Már sohasem dudoljuk:... „la gondola nera, sul mare silenta...” A zöld függöny leszakadt az ablakunkról, a szalón szegletében talán gögös fejű áll a Palazzo Ducale oszlopa. Minden ostobaság, a művészet minden. Az életnek Pesten nincsenek dalai, az emlékeknek itt nincsen életük. Jó éjszakát, II. Károly! Holnap ebédre vesepecsenyét eszünk!

A GYILKOS

Irta: Ossip Dymov

A népszerű védőügyvéd szobájába berontott titkársasszonya és annak dacára, hogy az ügyvéd úr egyik kollegájával fontos és komoly beszélgetésbe volt elmerülve, odakiállt:

— Egy gyilkos van itt! Most ölt meg egy embert!... Az ügyvéd úrral kíván beszélni...

Rögtön nyílt is az ajtó.

Egy hatalmas termetű férfi, akinek munkásblúzán még látszottak a vércsíkok, lépett be a szobába. Haja össze volt kuszálva. Kezében vérfoltos kalapács.

Komor tekintettel nézett az ügyvédre, kínálás nélkül leereszkedett az egyik székre és nagyot sóhajtott.

A véres kalapács tompa ütéssel zuhant a finom szőnyegre.

Az ügyvéd hozzálépett és megfogta látogatójának mind a két kezét:

— Nem bírtam már tovább!... Minden napomat megmérgezte!... Minden órám! Én kaptam a legnehezebb munkát és minden jelentéktelen hibáért nagy összeget vont le hitvány fizetésemből!... Ügyvéd úr, segítsen! Mentse meg a haláltól! Van egy kis megtakarított pénzem, önnek adom mind... Csak mentse meg!...

— Legyen nyugodt, — felelt az ügyvéd, — Kit gyilkolt meg?

— A munkafelügyelőt... Nem tehettem másként...

Az ügyvéd felszólította, hogy azonnal jelentkezzék a rendőrségen és tegyen töredelmes vallomást.

— És aztán újból jöjjenek vissza önhöz? — kérdezte a szerencsétlen.

Az ügyvéd mosolygott.

— Ne jöjjen vissza... Ugy sem engedik el... De legyen nyugodt. Elvállalom a védelmét.

— Rettenetes! — hördült fel a férfi. — Nem engednek haza?! Feleségem és szegény gyermekeim magukra maradnak, egyetlen fillér nélkül?! Ki tudja, mikor kapom meg a béremet! És mikor vehetem ki a pénzt a tákarékból!... Teremtőm, mit csináljak?!...

— Itt van ötven pengő, adja a családjának, — mondta az ügyvéd. — Majd aztán elszámolunk. Üljön autóba, menjen először haza, aztán a rendőrségre... De nagyon siessen!...

Az ügyvéd az ablakon keresztül még látta, amint a gyilkos autóba ült.

De aztán — soha többé semmit nem hallott róla.

Ha valaki ezért ugratni próbálta, mosolyogva felelte:

— Akármit mondtok, mégis csak — gyilkos volt! Meggyilkolta bennem a vágyat, hogy színházba járjak. Egy színész sem, egyetlen előadás sem gyakorolhat rám olyan hatást, mint ez a pompás csirkefogó! Kijelentem, hogy nagyon is megérdemelte az — ötven pengőt!...

A lakásberendezés legtökéletesebbjét mutatja be a Bútorcsarnok Szövetkezet Üllői-uti helyiségében, a hatalmas méretű belépő és nagy csarnok, valamint az emeleten felsorakozó mintatermekben a szelbél szebb bútorok, melyek kiváló iparművészek és műiparosok készítményeiből erednek. Egy szemetgyönyörködtető látványos és ízléses kiállítást rendeztek. A kiállítás díjtalan. Megtekinthető Üllői-út 18. sz. alatt naponta 8—6-ig.

KÉT FÉLSZEMŰ KOLDUS

Irta: *Jean Richepin*

Abban az időben történt, amikor a Rue Saint-Jacques-on laktam és nagyon szegény ember voltam. Olyan szegény, hogy — mi tagadás, — még omnibuszon se járhattam. Gyalogszerrel mentem minden áldott nap hivatalomba, a Rue des Martyrs-ra. Egész délelőtt íróasztalomnál görnyedtem. Harangkonduláskor lecsaptam a tollat és siettem a közeli kifőzésbe. Jól-rosszul megebédeltem, azután megindultam hazafelé.

Bizony, jókora útam volt; eleinte nehezemre is esett. De lassacskán annyira hozzá szoktam, hogy már-már azt hittem, élvezetből sétálok. És ez nem is volt önámítás, mert nyomorúságos életemben tényleg szó-

rakozás számba mentek ezek a séták. Három óra hosszat ritmikusan mozgathattam meggémberedett lábaimat. Szemeim kedvükre szórakozhattak az utca mindig megújuló látnivalóival. Örültem, ha valami új szenzáció akadt, de szinte családias ragaszkodással szerettem a boltajtóban pipázgató fűszerest, a rezessorrú, örökké pityókás omnibusz-kocsist, a lőtőfutó kis varróleányokat, a macskaszőrsüveges gesztenyesütőt és a többieket, akiknek kedves, jellegzetes alakja mintegy hozzá-nőtt a párisi utcához.

Bármilyen szegény voltam is, — csodálatosképpen — annyi pénzt mindig össze tudtam kótórászni zsebeimben, hogy adhattam reggelenként egy sou-t a Rue des Martyrs-i koldusnak. Sajnáltam a nyomorultat. Balszeme hiányzott és hóban-fagyban, esőben, kánikulában, mindig ugyanazon a helyen állott, egy kávémérés mellett, a kapualjban.

Nem tudom, milyen összefüggésben lehetnek a kávémérések és a koldúsok, de elég az hozzá, hogy délben a Rue Saint-Jacques-i kávémérés mellett is koldús állott, sőt ennek is fél szeme volt.

A Rue des Martyrs-beli koldúst még csak győzte volna a pénztárcám, de a Rue Saint-Jacques koldúsa már valóságos gondokat okozott. Megpróbáltam eleinte elmenni mellette, de utána olyan lelkiismeretfurdalás kinzott, hogy inkább déli fröcsesőmről mondtam le, csak hogy adhassak ennek is egy sou-t.

Gépies mozdulattal odadobtam a pénzdarabot, aztán mentem tovább s nem sok ügyet vetettem rájuk. Az meg pláne nem jutott eszembe, hogy hasonló elhelyezkedésük között valami összefüggést találjak. Jóformán csak annyit tudtam két pártfogoltamról, hogy fél szemük van és olyan nyomorultak, hogy az én sovány alamizsnámra szorulnak.

Hogy-hogy nem, figyelmem egyszer mégis rájuk terelődött és egy szép napon észrevettem, hogy a Rue des Martyrs-i koldús balszemére, a Rue St. Jacques koldúsa pedig jobbszemére vak.

E naptól fogva érdekelni kezdtek a koldúsok. A sou odaadása közben kíváncsian vizsgálgattam őket és nem tudtam hová lenni a csodálkozástól, amikor észrevettem, hogy milyen sajátos hasonlóság és még furcsább ellentét van a két koldús között. Mint említettem, a Rue des Martyrs-i koldús bal szemére vak. Fekete köpönyeget visel, nyakán ócska szőrme, fején füles sipka. A másik koldúson valami kopott kiskabátot láttam, meg dinnyeformájú, harangszélű kalapot. Arcuk azonban annyira egy volt, hogy azt kellett hinnem, testvérek, sőt mi több, ikrek.

Meg is nyugodtam abban, hogy ikrek és eltűnődtem azon, hogy milyen furcsa tréfákat űz néha a sors. Teremt ime, két félszemű testvért, egyik jobb, másik balszemére vak.

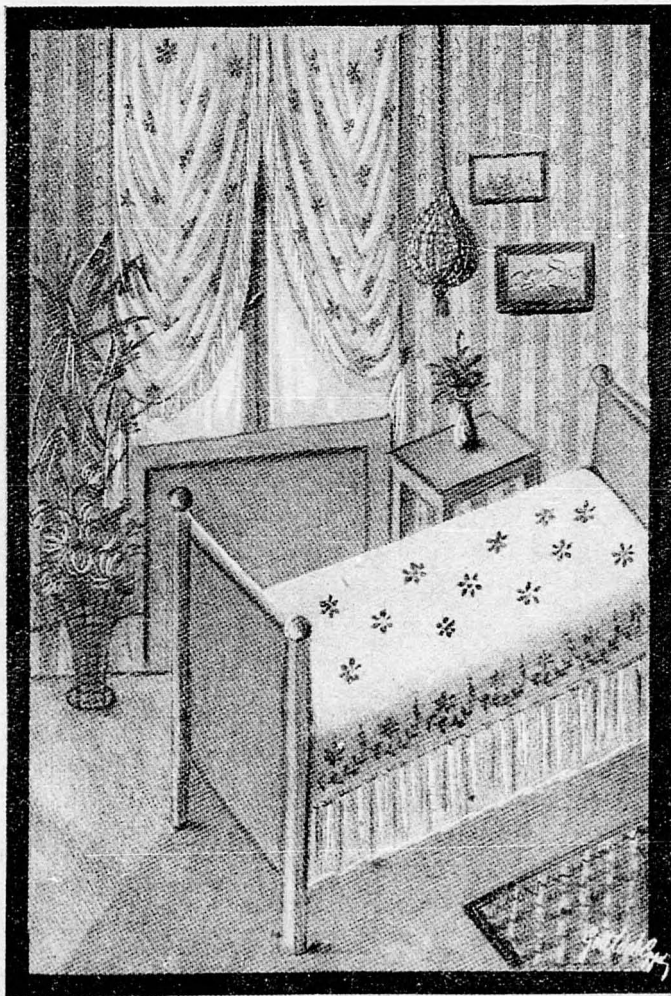
Később alaposabban megfigyeltem a dolgot és rájöttem, hogy csakugyan furcsa tréfa szülte ezt a meglepő jelenséget, de ezúttal a tréfa szerzője nem a sors, hanem egy leleményes koldús, aki reggel a Rue Saint-Jacques-on helyezkedik el és más ruhában, más-más hibás szemmel, két embert csinál magából.

Csak akkor láttam igazán, hogy mennyire helyes volt megfigyelésem, amikor jobban szemügyre vettem a „két koldús“ magatartását, mozdulatait, főképpen pedig szabadon hagyott szemének nézését.

Különös nézése volt ennek az üvegszerűen csillogó szemnek. Kidüldelt golyóján mintha valami kékes árnyék ült volna. Akár jobb, akár bal szemét láttam, kifejezésük mindig ugyanaz volt, kissé gúnyos és alattomos.

Hogyne lett volna ugyanaz, hiszen a Rue des Martyrs-i és a Rue Saint-Jacques-i szem mögött egy és ugyanaz a lélek lakozott.

Tudtam hát, hogy ez az úgynevezett félszemű koldús valójában nem is félszemű. Az egész rejtély pedig nem más, mint a koldús ravasz trükkje. Tudtam, hogy csal és mégsem haragudtam rá. Sőt annyira tetszett, leleményessége, hogy — a legnagyobb áldozatok árán — megdupláztam a napi alamizsnát és eszentül két sou-t eszúztattam kezébe. Csak azt szerettem volna tudni, vajjon miért helyezi át vakságát reggeltől-délig, jobbszeméről balszemére. Törtem a fejemet, de arra nem vitt rá a lelkem, hogy

Gyerekszoba ágyterítő és függöny (Gottlieb-modell)

megkérdeztem tőle. Legnagyobb kegyetlenség lenne föl-fedni egy ilyen szerencsétlen flótás előtt, hogy „kísült a turpisság”, aminek kenyerét köszönhette. Nem szóltam egy szót sem, de amikor odadobtam a pénzt, mindig valami titkos örömet éreztem. Ez a nyomorult most azt hiszi, hogy becsapott, pedig ez egyszer ő az, akit becsaptak. Hiszen nem is sejtí, hogy figyelem, hogy belelátok, hogy kitűnő pszichológus vagyok. Nagy önelégültséget éreztem, sutbadobtam szokott tapintatosságomat és megmondtam az én felszámú barátomnak, hogy tudom a titkát. Elvégre egy magamfajta pszichológusnak sok minden szabad, különösen, ha tapintatlansága enyhítésére közel 100 sou-t eszűziat a harangszélű kalapba.

— Mondja barátom — kezdtem diplomatikusan — nem fejtene meg nekem egy rejtélyt? Ugyan mi az ördög közteti magát arra, hogy hol egyik, hol másik szeméből csinál vakot?

A koldús hallgatott pár percig. Bizonyára mérlegelte a helyzetet, de úgy látszik nem nézett vetélytársnak, mert egészen barátságos hangon szólalt meg:

— Azt hiszem, nem ellenségem az úr, hát őszinte leszek. Tetszik tudni kérem, úgy áll a dolog, hogy a mi szakmánkban, — épen úgy, mint a többiben — fő a tapasztalat. Kis leleményességgel olyasmiket figyelhetünk meg, amik hasznunkra válhatnak. Nos, én megfigyeltem, hogy a vakok mestersége bizony sehogyse megy, a felszámúké azonban már sokkal jobban. Hogy mi ennek az oka, nem tudom, de elég az hozzá, hogy így van. Észrevettem azt is, hogy vannak emberek, akik könnyőrülesek a jobb szemére vakhoz, mások meg inkább adnak a balszámúra vaknak. De ez még semmi! Mi az oka vajjon annak, hogy a jobb szemre vak többet keres az utca bal oldalán, a bal szemre vak, pedig csak a jobb oldalon boldogul. Ha sok ideje van uram, próbálja megfejtetni a titkot, én bizony nem is töröm rája a fejemet. Megelőgyszem azzal, hogy a jó Isten úgyis tudja, én meg az ő kegyelméből csinás hasznát húzok, vak jobbszememmel a Rue Saint Jacques bal oldalán és vak balszememmel a Rue des Martyrs jobb oldalán.

Rámnézett, levette szeméről a fekete kendőt. Most először szegeződött rám egyszerre a két kiüledt, üvegzerű szem gúnyos, alattomos tekintete. Hamiskásan mosolyogott, zsebedugta a köteleket és közelebb hajolva hozzám, suttogta:

— Most bevallom uram, hogy én tulajdonképpen becsa... akarom mondani, nem igaz, hogy felszámú vagyok.

— Micsoda! — kiáltottam rá. — Azt hiszi, engem is

Palágyi Andor gyermekei

ÉNEK A VÉGEKRŐL

Irta: Csermely Gyula

A fővárosok humoristái, ha már abszolút témahiányban szenvednek — olyan betegség ez náluk, mint a nátha, időközönként visszatér és makaeszkodik — nos, a fővárosok humoristái ilyenkor kirándulnak a vidékre. Nem úri maguk személyiség persze, csak a ceruzájukkal, vagy a gyorsanjáró tollukkal, s ami kívül fekszik a metropolis határára, azt Mucsnák teszik meg a magyarok. Krach-winkelnek, vagy Abderrának a németek, Tarasconnak a gallusok, Arizonának az amerikusok tollforgatók. És bizonyára van Olaszhonnak is Mucsája, szintazonképen sok más országnak is, csak nem tudom, hogy az ezekét hogy hívják. Hiszen nem vagyok én Brassai Sámuel, hogy még ekkor is kis dolgokat is tudjak.

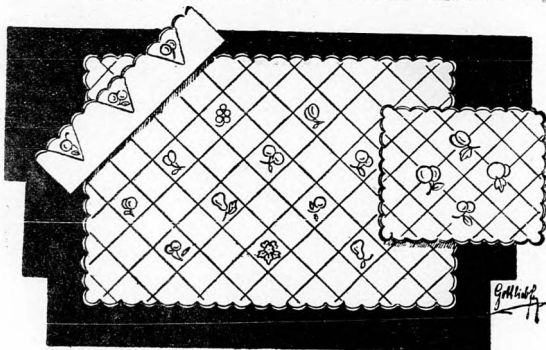
Nos, a humoristák kirándulnak a vidékre és úgy állítják be papírosan a vidéket, mintha torzító tükrökből rajzolnák le a olvasók számára. S ezzel nagyokat vétkeznek, mert letérnek az igazságról a jóúrak. A szatirikus humor szkenken még lehet, de a torztükröben sohasem lehet igazság. Ők pedig csak az utóbbitól dolgoznak.

Védlembe kell hogy vegyem a vidéket; nem azért, mert a vidék bizony nem érdemli meg, hogy mosolyogjon rajta a főváros. S ennek a kimondására én kompetensebb vagyok, mint U vagy Zé, éppen azért, mert én vidéken is életem.

Te három-egy főváros, Budapest dunabalparti és jobb része: le a kalapot, több tiszteletet a vidéknek! Te, Budapest, a vidéknek szülöttje vagy: erőtlenségek gyermekéből a vidék nevelt föl s tett nagygyá, s így terád is vonatkozik a Tízige legemberibb parancsa: tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú életű lehess a földön!

Ne mosolyogj le a vidéket, te Budapest. Ezer és egy okból nem; az első és az ezeregyedik ok az, hogy húsz magyar faluban és egy jóra való járási székhelyben olyan nemzetfenntartó jó szándék és igyekezet van, mint Budapest egy-egy kerületében, bármelyikben is.

Különösen a végek magyar falvaiban, illetve különösen a határszélek helységeiben olyan életet élt a magyar úri nép és nemcsé példáuladásán a köznépi is, iparosok és földművesek egyaránt, amely a magyarok Istenének is tetsző volt. Vegyük például Óradnát, oláh svatagban azt a kis magyar oázist, ahol ügyvédektemet s ahol íróvá avatott a véletlen. Mikor odakerültem, három-négy hétig bizony én is úgy jártam az emberek közt, hogy többnek képzeltem magamat a régieknél, akik már évek és évszázadok óta ott laktak. En „fővárosinak” tudtam magamat, Óradnát meg „jó vidéknek” néztem. Maig is úgy látom magamat, hogy leritt az arcómról bizonyos felsőbbbségnek a tudata. Olyan lehettem, mint egy budapesti nagy színművész, aki,

Konyhagarnitúra (Gottlieb-modell)

bé tudott csapni? Hát nem látják meg az arcomon, hogy lélekávar vagyok, hogy mindent kitalálok!...

— Bocssáson meg, uram, — felelt meghunyászkodva a koldús — de én igazán nem tudom, mi látják meg az arcán. Honnét is tudnám, hiszen én mindkét szememre vak vagyok.

Franciából fordította: K. Lányi Piroksa

kis vidéki színházcaeszkálnál vendégszerepel és úgy néz le az ottani kartársra, mint a mennydörgő Jupiter a cincogó kis mezei egerre.

Miért láttam magamban a fővárost, Óradnában meg jó vidéket? Mert még fiatal voltam, egy kicsit tejfölös is, zöld is.

Tempora mutantur. Ha akkor mondja nekem valaki, hogy zöld vagyok, párbaj lett volna a dologból; ma magam mondom magamnak, hogy az voltam. De hogy jó szót szóba ne öltsek: csakhamar jobb belátásra tértem és megtanultam, hogy tiszteljem a vidéket. Tiszteljem, becsülöm és melegekdem a hazafias érzésén.

Alig hogy Óradnára kerültem, Vörösmarty centennáriumiát ülte meg a nagy költő országa. És megülte a mi havasalji oázisunk is, oly tartalmasan s oly bensőséggel és melegen, hogy még ma is, annyi év után, érzem annak az ünnepnek a napfényét.

A kaszinóban hódoltunk a költőnek, de nemesak „mi urak” és hölgyeink, hanem velünk együtt az egyszerű bányásznp is. Nem kellett ezt „beterelni” az ünnepre, ahogy ma teszik „felszabadítottjaikkal” az oláhok, hanem önként jöttek, magyar szívükkel és lelkükkel. No persze, mert mint gyerekek az állami iskolába jártak s mikor felkerültek a bányába a csákányhoz, olyan férfiak keze alá jutottak, mint Guzmann János bányafőtanásos és Fizély és Gallo főmérnökök.

Dr. Gelei Lajos bányarvos mondotta az ünnepi beszédet. Oly tartalmas és szép volt a beszéd, hogy — Isten látja lelkeket, nem tűzök — hogy elmondhatta volna itt Pesten is, akár a Petőfi Társaság ünnepén. No, de ember is volt a talpán dr. Gelei. Nemesak mint orvos, de mint általános műveltségű férfiú is, aki otthon volt a tudomány minden ágában. Azután volt ének- és szavalat, néhány jelenet Csongor és Tündéből, és végül az egész közönség egy szent zsolnárt énekelte, a Szózatot.

Van-e fogalma róla a fővárosi embernek, elképzelheti-e Kecskemét, vagy Debrecen, mit érez a végeken az ellenségtől körülvett magyar, mikor hallja vagy olvassa vagy énekel a szentírásos szöveget: Hazádnak rendületlenül légy híve, óh magyar! Még a Radna fölött emelkedő komor Bényes havas is felfigyelt a hangokra és kopár homlokáról ez a visszhang kelt: ahogy én itt állok millió esztendő óta, oly rendületlenül!

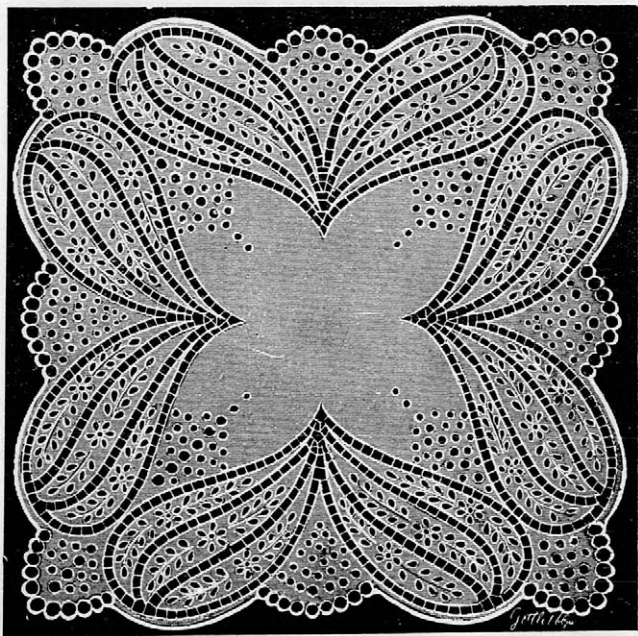
A Vörösmarty-ünnepet annak idején követte a Kossuthé: ezen én voltam az ünnepi szónok és mily megható volt észrevenni az egyszerű bányászok arcán is, hogy megértették, mikor így fejeztem be beszédemet: Kossuth Lajos meghalt; a nagy héthen halt meg, mint Mátyás király, mint Rákóczi Ferenc és azóta kettős értelme van minden magyar előtt ennek a pár szónak: Mi Atyánk, ki a menyekben vagy...

Petőfi mondja: csak a szegény ember szereti hazáját, én meg, tapasztalataim alapján azt állok, hogy jobban átérzeni nemzeti ünnepet, mint a végvidék fenyegetett magyarja, senki az országban nem tudhat. Mikor a mi ajkunkról szállt fel a könyörgés: Isten, áldd meg a magyart, az igazán szívünköl és lelkünköl lelkedzett szent könyörgés volt.

Isten, áldd meg a magyart! Hogy kértük mi az áldást

a magyarra! Hiszen láttuk az ezeréves átkot, mely folyton csak üldözte a magyart. Kipusztította a tatár, megfűzedele, irtotta a török, s a kipusztult, egykor virágzó magyar végeket benépesítette a beszivárgó oláh. Aki behódolt a töröknek, tatárnak, s inkább a rabságot választotta, csak a nyomorúságos életet hagyják meg. Pusztult a magyar és eludvasította Erdélyt az oláh, mégis azt kürtölte világgá a rumun, hogy ő „öslakó.” A radnai hágtól le az Olt és a Duna vágta kapukig minden hegyorom dörögte, hogy hazudik; gyáva betolakodott vagy, nem öslakó, de mit törődött a hazugsággal az oláh? Kenyere volt a hazugság minden időben. Akkor is, amikor verte a mellét, hogy dehogyan is gravitál ő kifelé!

Forgatták szemüket az óradnai oláhok is, hogy Rumunye bár közel van, mégsem gravitálnak ők kifelé — és egyetlen, de egyetlen hazafias ünnepélyünkön nem vettek részt. Se Vörösmarty, vagy Kossuth, se március 15-ike

Díszmíllő (Gottlieb-modell, lásd a kézimunkarovatot)

vagy Szent István: egyik sem létezett a számukra. S nem is szépitették elmaradásukat valami ürüggyel; az oláh tanító tanított, az oláh ügyvéd nyűzött, az oláh ügyvéd kuruzsolt mint más napon, a pápa meg tüntetőleg legroszszabb reverendáját vette magára, úgy sétált az utcán, mégha esett is. Oly messze maradtak mindentől, ami magyar, mint a pocsolyafenék: tiszta magasától a hegynek.

Hej, de mikor odaát, a „patria Mume“-ban volt valami?! Például, mikor Rumunye, mint királyság, 25. ird huszonötéves lett, hogy átszökdöste a határon Malaiu ügyvéd, meg Utalea ügyvéd és Domide Goraszim pápa s vitték magukkal stafázsnak egy esomó parasztot. Azaz mit mondom, hogy átszökdöste? Bizony paradésan mentek, fényes nappal, csakhogy oláh zászlót nem tűztek ki

kocsijuk bakjára. De a kalapjuk bélése mindenesetre kéksárga és piros volt.

S mi ezt láttuk és nem tehetünk semmit, csak összeszorult a szívünk és csak küldhettük fohászuinkat az ég felé: Isten, áldd meg a magyart! Mikor ilyenek az oláh-jaink, áldásodra bizony kétszeres szükségünk van...

...Áll még a Bényes-havas és az Ünökő, a Koron-

gyos és a Magurák is állanak még és az égbe nyúló ormokon meggyújtandó örömtüzekre várnak. Türelem, ti örökéletű havasok; ki is fognak gyulni azok a tüzek; piros lesz a máglyarakások lángnyelve, fehér lesz körülöttük a hó és mosolygó zöld az ősfenyvesek lombja... lesz még ünnep Pozsonytól Brassóig és lesz még ünnep ott Óradnán is.

ASZTRACHANI KÉPEK

Irta: *Urbányi István*

A Kerenszky-forradalom szétverte kezünkön a cárirezsím bilincseit. Elkopott az oroszok gyűlölete a hadifoglyokkal szemben és egybeolvadt. szent, nagy várakozásban ölekezett mindnyájunk békevárása.

Asztrachán bódés-piacterén, gyakorló terein, vagy kaszárnyaiban a közeli békéről beszéltek.

— Mir, mir!... (Béke, béke!) — hangzott az új szó: először halkán, majd erősödve, végül harsonaszerűen, mint 1914-ben a fergeteges: há-boo-rúú!...

A hadifogoly - kutyákból emberek lettek, ellenségekből barátok s Asztrachánban, a kékvízű Kaspi-tenger partján, nem volt más, csak — testvér.

Lelkesedésünk új hitet fakasztott s egyetlen nap a szabadban, — fegyveres kíséret nélkül — elfeledtette velünk három zord esztendő minden embertelen kinszenvedését: a kolera-járványos hadifogoly táborokat, a gúlákba rakott hullákat, a téli erdőirtáson elfagyott kezű-lábu éhezőket, a börtönökben synylődőket, a kozákok kancsukájától megverteket... Elfeledtette, legyőzte a titkon szomjúhozott bosszút és — belefűlt gyűlöletünk az engesztelődésbe.

Öreg muzsikok, ifjú, szőke orosz katonák nem voltak többé ellenségeink. Rácsküdték, hogy az „atyuska“ volt mindennek oka: a cár! De hát már nincs.

— Szlava Bogu! (Hála Istennek!)

...És kenyeret adtak, hófehér kalácsot és húst...

Nem láttuk az olajos kását többé, a förtelmes szagu, undorító hallevest, a leneselevest, lenesefőzeléket ebédre, a leneselevest vacsorára.

Sok ezer fogoly újra éledt, bekapcsolódott — módjával — a kereskedelmi életbe s néhány nap alatt a Moszkovszkaja-uticán hosszú sora volt a foglyokból átvedlett kereskedőknek, akik vettek és adtak, kisebb-nagyobb szerenésével, de mindig úgy, hogy a naiy orosz volt a vesztes. Egy-kettőre állásokban helyezkedett el sok-sok társunk és gazdasági helyzetünk soha nem remélt lendületet vett.

Természetesen a szabadság áldásos hatását mi is megéreztük, akik Thália oltárán szolgálunk.

Négy-ötszáz embert befogadó színházunk mindig telt volt s most már nem csak halászlére, de húsról, cigá-

rettára és ruházkodásra is telt a jövődéliemből.

Az oroszok felkapták színházunkat. Úgy jártak oda, mint a templomba. Megbabonázta őket a „János vitéz“ s a magyar népszínművekkel nem tudtak betelni.

Szegény Lebeda pajtás, hogy ezt nem érte meg Asztrachánban! Őt valamerre Szibéria felé hajtotta végzete.

Fecskeszárnyán jött a hír, hogy egy orosz tábornok leányát vette feleségül. De Valentina Mihajlovna Bolotova sem látta sikereimet, melyeket a „Falu rosszá“-ban, a „Peleskei nótárius“-ban, a „János vitéz“-ben és még sok-sok darabban, mint hősszerelmes és bonviván arattam, a Göndör Sándort játszó, duhaj-szilaj tenoristánkkal, Antal Lajossal és a Gonosz Pistát személyesítő, humorával könnyekig ható, kedves, közvetlen színigazgatókkal, Báthory Bélával együtt.

Hát Miletin Rudolf! Ő volt a „Finum Rózsá“, a francia királylány és számtalan darab hősnője.

A gömbölyű, hamvasarcu önkéntes a megtévesztésig tudta utánozni a nőt. A kis bestia ezt alaposan ki is használta, mert a privát érintkezésben nőies allűrjeivel mindig egy hölgynek járó tisztelet-adásra kényszerített bennünket. Nem egyszer történt, hogy a nézőtérrel elragadtatással, mint nőt ünnepelték az oroszok.

Bizony, akik idehaza képzeltek csak el, hogy milyen a fogság, el sem hiszik, mit jelentett az elfásult, mogorva, világgyűlölő lelkeknek a színjáték, amely odavarázsolta elibük: a magyar asszonyt, a magyar levegőt, a magyar tősgyökeres szólás-mondásokat, a magyar nótát!...

Olyan frenetikus tapsorkánt, az elragadtatásnak olyan vehemens tombolását, anyai boldog kacajt és könnyet idehaza, színházban, még soha nem láttam.

Szívek-lelkek játéka volt az, valami megmagyarázhatatlan lelkesültség, amely mindig a végletek határain mozogott...

A „Falu rosszá“-t nem tudtuk annyiszor előadni, hogy betelt volna vele a közönség. Hej, mi volt Göndör Sándor nótázása a szívnek, amikor gyönyörű, tiszta tenorja csak elkezdte: A Csap-utcán végestelen végig, Minden kis kapuban virág nyílik, Minden kis kapuban kettő-három, Csak az enyém hervadt el a nyáron!...

Fogságban, nyomorban, kultúrátlan-ságban, mi volt?... Mi volt a magyar dal?... Oázis a sivatag közepén, pohár víz a szomjúhozónak.

De hát a fénykornak hamarosan vége lett. Szép, barátságos életünkre minden kegyetlenségével rácsapott a dermesztő valóság.

A Kerenszky-kormányt elüldözték a vörösök és kikiáltották a proletárdiktaturát. Mint a végítélet, száguldozt egész Oroszországon végig a hír s nyomában gyilok, tűz és pusztulás fakadt.

Ha volt még fogságunknak hírmondója, az táborunk kerítése volt, amelynek nagy részét a szabadságtól mámorított vörös-katonák esakányokkal vették szét. Féktelen nótázásuk betöltötte az egész környéket s állandóan a levegőbe lövöldöztek. Minden kaiona szónokká vedlett, egész napon át ott dikiéjztak táborunkban egy emelvényen.

— Szabad lett Oroszország és ti — szabad vendégei vagytok!...

Am egy éjszaka fegyverropogásra, ágyúörgésre lettünk figyelmesek: a doni és kaukázusi kozákok serege az asztracháni vörösök ellen támadt.

My Lady Smiles angol filmsztár

A városban alig maradt kő kövön. Az utcákon hatalmas barrikádok emelkedtek, itt kövekből, amott gabonával és egyébvel telt zsákokból, vagy éppen az üzletekből az utcára hordott kötél- és textil-árukból.

Esténként borzalmasan fenséges látványt nyújtott a táborból az égő Asztrachán. Valahány nagy üzlet volt a városban, az mind felperzselődött, ahány gazdag ember volt, az mind elmenekült, szabad prédául hagyva minden jószágot.

Táborunk a városon kívül, a vasuti töltés innesső oldalán feküdt. A kozákokat a városból a vörösök teljesen kiszorították s azok a vasuti töltésnél vették fel rajvonalukat, onnan tüzeltek szüntelenül a vörösöket.

Kegyetlenül megboszúlta magát korai örömünk. A kozákok azonnal hatalmukba vették a tábort, egykettőre körülzárták kerítéssel és jaj volt nekünk, ha mukkanni mertünk. Tudták, hogy nem szíveljük őket, s azt is, hogy az asztracháni várban magyar és német tisztek irányítják a tüzéség támadásait. Jöttek is lóháton a táborba s boldogok voltak, ha kancsukájukkal végighúzhattak valamelyikünk hátán. Mindig mondták:

— Lógni fogtok, kutyák, ha győzünk!...

Ez a testvér—testvér elleni harc tőlünk is követelt áldozatot. Mert a kozákok rajvonala a tábor előtt húzódo vasuti töltésnél volt, sokszor történt, amikor a vörösök a városból tüzeltek, a golyók táborunkba röpültek és valamelyik bajtársunkat sebesítették meg.

A legveszesebb napok csak most virradtak reánk. Megszűnt a villany-szolgáltatás, s esténként pokoli sötét-

ség borult a táborra. Dermesztő érzés volt a vaksötétben ádáz ellenség fegyverei között! Nem tudhattuk, a kozákok mikor törnek reánk, hogy felkoncoljanak. Ez azonban mégsem történt meg, vagy talán készt a kozákok elhatározása. Ki tudja?

Ahogy megszűnt a világítás, étkezésünk is egyre ritkább lett. Napjában már csak egyszer kaptunk lenesét. A kínzó éhség mindig jobban gyötört bennünket.

Voltak közöttünk vakmerő emberek, akik kiszöktek a tábor hátsó részén s a szomszéd faluból kenyéret hoztak. A kenyér: vagyont ért. Egy karéjért lelke üdvét adta volna az ember. De itt rubel kellett, s az bizony szűkiben volt. Így csak vérbenforgó, vad, irigy, falánk tekinteteink habzsolták a kenyéret s néhány boldog kiváltságos.

Közöttünk — Thália papjai között is — fölütötte fejét a nélkülözés. Napról-napra keservesebb lett életünk s bizony csak átszedelegtük, átkinlód-tuk a napokat.

Végre egy este: — Fiúk! — kiáltottam.

Fásult könnyel figyeltek föl társaim.

— Fiúk, tudjátok-e?... A naicsalnik...

Erőt nyerve a gondolattól, felugrottam.

— Szertáros! Szertáros!...

Vén postafőtiszt, színházi szertárosunk előbujt.

— Testvér! Add elő a „Falu rossza“ szerelvényeit: a fokosokat, a botokat,

Nedo Nadi és Gargano mester
törvívó bajnokok

az ásókat! Gyorsan, vadászatra megyünk!

Azt hitték, megőrültem.

— Mi ütött beléd? — fordult hozzám az elesigázott Báthory.

— Gyerekek! Hát nem tudjátok? A naicsalnik... A naicsalniknak itt vannak a sertései az ölben. Gyerünk, üsünk belőlük egyet agyon.

Míntha azt mondtam volna:

— Fiúk, hazamegyünk!

Mindnyájan felugráltak s egy perc alatt mindnyájunk kezében volt valami öldöklő szerszám.

Lassan, libasorban léptünk ki. Koromsötét este volt, élénk golyószágdással vegyítve. Ez azonban nem tartott bennünket vissza. Tolvajok módjára mentünk az öl felé. A dísznókhoz úgy közeledtünk, mint az élet forrásához.

Lenczy góbé hamarosan kinyitotta az öl ajtaját s az egyik alvó hízóra valamelyikünk akkorát húzott, hogy az rögtön kifutott. A futást nem sokáig bírta, mert csapásaink pergőtüzében összeroskadt s rövid szenvedés után megszűnt hörögni.

Az ajtót újra bezártuk s a hatalmas hízót bevonszoltuk a színház „előcsarnokába“. Hamarosan lenyűztük a bőrért, s víz és minden fűszer hozzáadása nélkül összedaraboltuk és hatalmas üstben megsütöttük.

Volt fejedelmi lakmározás. Úgy ettek a ropogásra sült pecsenyét, mint az égimannát. Gondoltunk is mi a következményekre! Nekünk enni kellett, még ha belehalunk is.

Jól megrakott bendővel aztán nyugodni tértünk. Édes volt álmunk, de annál keservesebb az ébredésünk. Másnapra a szintársulat minden tagjának gyomorfájása lett.

A németek a kutyákra és macskákra vetették magukat. Jó öreg komondor

pajtásomat, a „Burkus“-t sem tudtam megmenteni éktelen falánkságuktól. Egy reggel az öreg kuvasznak csak a bőrért találtam; ott ástam el szomorúan a táborszélen.

Lassan élő állatnak hírmondója sem maradt. A kozákok rég elrekvirálták a sertéseket a táborból s ezzel végleg megfosztottak bennünket az ol rejtelmeihez fűzött reményeinktől. Újra felütötte fejét az éhség, s mi remegve vártuk a fehér-vörös hare végét.

Kenyeret vágytunk. Kenyeret! Egy harapásnyit, hogy csillapíthassuk rettenetes szenvedésünket.

Ezer és ezer emberarcon a megnyúlt, élettelen sápadtság, a szemekben a gyötrelém kifejezéstelen tompasága volt. Sokan már-már élettelenül nyúltak el a picesen és a földön. A malária is csonttá-bőrré sorvasztotta nagyon sok bajtársamat.

A tehetetlen-nyomor serege voltunk. És hiába üvöltöztünk, hiába forrongtunk — senki nem volt, aki segíthetett volna. Pedig volt vörös-kereszt, fehér-kereszt... Konzulátus a foglyok védelmére... Svéd... meg sok minden egyéb... De... nekünk mégsem volt kenyérünk... egy harapásnyi... egy morzsányi sem...

Már vizet is alig kaptunk...

Éhség! Szomjuság! Sötétség! Kegyetlen ellenségek! Nem bírtuk tovább.

Hatan, mint bős vadak, egy reggel kifeszítettük a tábor hátsó részén a

deszkát és kimásztunk, hogy a szomszéd faluból kenyeret szerezzünk. — Pénzért... Lopva... Mindegy volt.

Kenyér kellett életünk árán is!

A nagy, tiszta mezőn átfutottunk a faluba. Nem látott senki. A házak sorát idegesen jártuk, de sehol nem volt kenyér! Hihetetlen, de igaz. A falu is kenyér nélkül állott.

Kenyér nélkül és nem lehetett változtatni rajta. Leverten, keserűséggel indultunk vissza.

Alig hagytuk el a falut, egy örjögő muzsik lövöldözni kezdett a kozákokra.

Megrémített bennünket az eset és heves iramban törtünk előre.

A kozákok a töltés oldalán azt hitték, hogy mi akarjuk őket hátbatámadni, ezért hirtelen megfordultak s célhoz emelve fegyvereiket — ránk lövöldöztek.

Izgalmas, kétségbeejtő pillanatok!

Tisztán láttuk, hogyan céloz ránk öt-hat kozák, s csak életösztönünk sugalmazta, hogy feküdjünk le.

Mikor a golyók elsüvitettek feletünk, újra loholtunk... És az élet-halál terepén való futam a táborig tartott.

Ketten sebesültek meg közülünk. Egy bajtársunkat éppen a kerítésről szedte le a kozákgolyó...

Mire átbujkáltunk a kerítésen a táborba, már kozákgyűrűbe kerültünk. Szuronytszegezve fogtak körül bennünket. Átkutatták zsebeinket... és

csak a legnagyobb erőfeszítéssel győztük meg őket arról, hogy mi nem lövünk, hanem a faluból bennünket lövöldöztek — a vörösök!

Ez aztán hatott. Egy-egy kanesuka-sújtással megúsztuk fogságunk e legborzalmasabb perceit.

A kiállott izgalom és éhség most már teljesen letört bennünket. Apatikusan, megadva magunkat a sorsnak, szenvedtünk tovább és vártuk felszabadításunkat. Ez néhány nap múlva bekövetkezett. Amikor észrevettük, hogy észnélkül menekülnek a kozákcsoportok, képtelenek voltunk fegyelmelni magunkat.

Ezer és ezer éhes fogoly, mint a mindent elsőprő orkán, kirontott a táborból; harci kiáltásokkal nekitört a vasuti síneken vesztéglő vagonoknak és percek alatt kifosztotta — a kozákság által meg nem menthetett — élelmiszereket.

Liszt, mézeskalács, mazsolaszőlő, szárított hal, cukor zsákszámra állott a barakkokban, bő áldásaként a szűk napoknak. A tábor hatalmas konyha lett, ahol éhséget csillapító szereken kívül nem lehetett látni egyebet. Az elemózsiá elég is lett addig, míg a tábor lakói szét nem szedték a szélrózsa minden irányába, megkísérelni a szabadulást, vagy kergetni a szerencsét.

...Én pár nap múlva, szökve, a gránice felé vettem az irányt — hazafelé...

A TITKÁRNŐ

Irta: ifj. Gonda Béla

Sohasem felejttem el: vagy huszonöt évvel ezelőtt egy erdélyi vármegye székházában, farsang során, nagy megyebál volt készülöben. A fővédnök természetesen a főispán volt, régi erdélyi fejedelmi család sarja, akinek két elsőgényedett, ugyancsak a fejedelmi nevet viselő úrileány rokona a vármegyeházán, mint írnök dolgozott. Volt akkoriban egyenkint vagy hatvan korona havi fizetésük. Szóval csak annyi, hogy éppen koplalniok nem kellett. De amelletts viszont abban a tradicionális vármegyében, már származásuknál fogva, társadalmilag talán előkelőbbek voltak, mint pl. az idegenből odakerült pénzügyigazgató, törvényszéki elnök, avagy királyi tanácsos, tanfelügyelő leányai, sőt feleségei. Tehát megyebálról lévén szó, nekik ott a főispán nagybátyjuk karján és környezetében, reprezentálniok kellett, már csak azért is, mert ezt tőlük a vármegye velük rokon úri dámái is természetszerűen elvárták, hogy ne mondjam, megkövetelték. — A bálhoz, a mulatsághoz azonban pénz kell. Ha egyébre nem, hát toalettre, — ami bizony a havi hatvan koronás nyomorúsághól nem telhetett. Tehát ezen valahogy segíteni kellett, még pedig ildomosan, ügyesen, alig észrevehe-

tően, — úgy, hogy senki sem vehessen reá követ. Kitalálta tehát az alispán úr, hogy három héttel a megyebál előtt valami nagyon sürgős, na-

Zsebkendőtartó (Gottlieb-modell)

gyon hosszú vármegyei átiratot hivatványhoz példányban, annyi vármegyénk volt akkoriban, le kell másolni, szép kézírással (írógép még akkori-

ban arrafelé nem járta) — s ezért a hivatalos időn túl való gyors munkáért az alispán úr fejenként háromszáz korona tiszteletdíjat állapított meg, amiből akkoriban bizony nagyon szép bálruha tellett s még egy női fodrász készítette pompás frizurára, selyemcipőre, keztüüre, sőt sálra is jutott, s amelletts, mindezt, a két leánydáma, becsületesen meg is szolgálta. S itt, ne találja senki sem a mai világban különösnök azt, hogy „leánydámáknak“ neveztem őket. Akkoriban a harminc év felé közeledő előkelő leányokat sok helyütt így nevezték...

S hogy miért kezdtem ezzel a talán hangulatos igaz történettel, — megmondom. Akkoriban jelent meg egy ügyes tollú írnök nagyon népszerű regénye a „Mesék az írógépről“, melyben a szegénysorsú Lehmann Vilma gépirónőt megszereti a nagyhatalmú bankdirektor és elveszi feleségül. Ez volt a titkárnők mennyországos ábrándvilágának kezdete. A fiatal leányok tódultak gépirónő pályára, olesó havi bérért, mert mindegyikük jövőbeli szerencés bankdirektornénak álmodta magát.

Azóta közel harminc esztendő telt el, minék során a többi „csekélység“ melletts közbejött a világháború, mely a férfimunkaerő hiánya folytán a nőt, fiatal leányt és asszonyt a családon kívül való robotos munkára hívta,

utalta, majd kényszerítette. A nő előtt egyszerűen egy-egy előttük teljesült új világ nyílik meg: férfimunkára hívják őket, az irodába, ahol mindenütt írógépek, mint munkaszámok várják őket munkára. Egész Európaszerte tizezrével állanak munkába gépirőnök, kezdetben csak mint fizikai robotos munkások, de lassankint mint nagyon használható szellemi munkatársak, kiknek modoruk is megnyerő, amellet szorgalmasok, megbízhatók, szolgálatkészek. Nyugodt lélekkel megállapíthatjuk, hogy ezek a hivatalt vállaló fiatal leányok minden tekintetben megállják a helyüket, amihez még lebilineselő modoruk is hozzájárul. Szóval, míg korábban a fiatal úri leány csak tanítónői, a szegényebb családok leányai például postahivatali, ápolónői, államvasúti, pénztárosnői stb. pályákra kerültek, — ez a helyzet megváltozott, a nő a gépirás ugródeszkáján keresztül lassanként a hivatalok belső szellemi munkatársává alakult át, azzá fejlődött, s a titkárnő képében már jelentős pozíciót foglalt el. S hogy ez ma már mennyire fejlődött, jellemző reá, hogy előkelő, gazdag külföldi nagykereskedők és gyárosok leányai, kiket a nagyúri mondaine leányélet, estélyek, táncok, bálók minden szórakozása, egy tündérvilág tárt kapujával hívogat és vár, — nagyon szívesen állanak be atyjuk irodáiba titkárnőnek s hogy milyen eredménnyel, legyen szabad elmondanom, hogy ma csak Angliában kétszáznegyven kereskedelmi és ipari cég van, ahol az alapító családapák leányai a teljes hatalmú üzletvezetők, közülök sok olyan is, aki férjhez ment, sőt az urát is alkalmazza. Kellemesen mondja róluk egy angol író, hogy amilyen ügyesek ezek az úri leányok a golf és tennispályán, amilyen ügyesen megülik a telivér paripát, s amilyen bájosan pajtáskodók a sportolók úri társaságában, ma az írógépjüket éppen olyan szeretettel kezelik, mint ismerőseiket, úgy simogatják a tekintetükkel, mint a kedvenc paripájukat s az írógépeknek, ennek az új számmak s vele a titkári, üzletvezetői tennivalóknak éppen olyan nemes lendületű amazonjai, mint korábbi szórakoztató sportjaiknak és pedig azzal a különbséggel, sőt előnnyel, hogy amíg minden korábbi sportjuk, szórakozásuk végállomását mégis inkább csak a férjhezmenésben látták, benne sóhajtották meg, addig ma, az üzleti, egyelőre a titkárnői állás máris életecél ad nekik, betölti lelküket, ambíciójukat teljesen, vagy legalább is elhárítja róluk a férjhez nem menés lehetőségének aggodalmaskodó gyötrődését, avagy az öregedő leánytól a múltakon való elmerengés fájdalmas sóhajtozásait, amiket kiver, kikopog belőlük, ha nem más, az írógép folytonos zakatolása.

S most végül, nézzük őket a komoly nagy üzemek szemszögéből, melyeket

Senki sem gondolná, hogy ez a derék tūrista, mellette a felesége, nem más, mint a híres „Humsti Bumsti” bohóc

férfiak vezetnek. Azt, hogy pl. nálunk Magyarországon is, a titkárnők meanyire pompásan beváltak (— legtöbb helyütt sokkal jobban, mint a férfiak), talán mondanom sem kell. Modoruk általában sokkal előzékenyebb, női természetüknél fogva sokszor bájosan elbájoló, (bár vannak kissé mérges, ideges titkárnők is), s amellet minden túlidő munkát zokszó nélkül vállalnak és vidáman teljesítenek. S ami a fő, hasonló pozíciókra, hasonló fizetéssel csak sokkal selejtesebb férfianyagot lehetne találni és pedig inkább csak a szegényebb társadalmi osztályok sorából. S itt ne, hogy félreértsenek, a való helyzet az, hogy amit egy nő, egy úrileány vagy úriasszony havi 120—160 pengőért kifogástalanul ellát, ugyanarra az állásra, ugyanazzal a fizetéssel, minden tekintetben hasonlóan megfelelő férfit alig lehet találni. S ennek meg van

Humsti—Bumsti a világhírű bohóc

a maga lélektani magyarázata. A nő általában bizonyos fokú lemondásra, leletörődésre nevelődött. Az ő eleme inkább a nyugalmas harmónia, míg ellenben a férfi — mindenkor inkább kifelé rugaszkodik. Ha szabad egy fizikai hasonlaltal élnem, a férfi inkább centrifugális — vagyis erőt kifelé feszítő, míg ellenben a nő centripetális, vagyis mindent befelé, a maga lelkivilágának mélyébe akar összevonni, a világ s az élet nagy körforgatagában. A férfi feszíti kifelé a hurokat, esetleg néha a megpattanásig, néha a soha össze nem hangolhatóságig, míg ellenben a nő a megpattanást ösztönszerűleg elkerülni óhajtva, a hurokat mindig lágyabb zöngékre, simogatóbb melódiákra hangolja.

S most, még egy nagyon érdekes említeni való. A genfi népszövetség hivatalos tárgyalásainak előkészítésével, feldolgozásával, mintegy négyszáz tisztviselő foglalkozik. Előttem fekszik a népszövetségnek négy nyelven kiadott, 800 oldalas évkönyve. Belőle olvasom, hogy harminchét hites fordítónő (tolmács) működik ott. S ezt úgy értsük, hogy ezeknek a nőknek teljes tökéletességgel kell tudniok angolul, franciául, olaszul és németül. És pedig a legkomplikáltabb nemzetgazdasági, pénzügyi, közjogi, diplomáciai szókines és mondatfűzés teljes birtokában kell lenniök. S van közöttük két nő, előkelő dáma, akik a felszólaló Briand, Chamberlain, Scialoja, Stresemann stb., — szóval a világ mai legelső és legkiválóbb államférfiainak beszédét, felszólalásait, javaslatait, ott, az egész világ legelső diplomatainak körében, nyomban négy nyelven, tökéletesen, hűen, fennhangon tolmácsolják. Felesleges mondanom, hogy ehhez nemcsak irodalmi nyelvtudás, hanem széleskörű pénzügyi, jogi stb. alapismeretek is kellenek, — kell továbbá finom női érzék, női tapintat ahhoz, hogy tolmácsolás előtt — amire alig ötperenyi ideje van, mert hiszen a tolmácsolás öt perces időszakaszokban történik, — az esetleges bántó, vagy nem eléggé tapintatos kifejezéseket pillanatnyian mérlegelje s tolmácsolása során ezeket mérsékeltent lempitottan adja elő. Rosetti, a világhírű olasz fordítónő és még inkább a híres Lady Ellenherhaseett teljesítik ott Genfben ezt a esodlatos, bámulatraméltó, óriási szemléti munkát. S a világhatalmasságok egybegyűlt világhírű képviselői, nem mulasztják el, egyetlen alkalommal sem, hogy csodás és bravúros munkájukért nekik nyilvános köszönetet ne mondjanak. S ezzel szemben a hivatalos címük a genfi kompasso szerint, csak „kisegitő fordító titkárnő”, — s azt is elárulhatom, hogy szállodai és éttermi teljes ellátásán felül csak 400 pengő a havi fizetésük.

De hiszen, nem is ez a fontos. A fő az, hogy ők valószínűen meg vannak elégedve. S itt el kell mondanom, hogy

titkárnő társaikkal egyetemben, valamennyien a legfényesebb fizetési ajánlatokat kapják a világ minden tájáról. Ötször-hatszor annyit kínálnak nekik, mint amennyit ma Genfben keresnek. S ők még sem mennek, nem kalandoznak el sehová. Ők ott maradnak, kitartanak hivatásuk porondján, hová őket sorsuk állította, ők szeretik, megbecsülik mai hivatásukat. Ők nők és — állhatatos nők. Ők titkárnők, akik nem akarnak államtitkárok, képviselők és miniszterek lenni. Ambíciójuk: ellátni azt, amit vállaltak, — semmi egyéb. Ez pedig s ezt különösen, kiemelem, itt ugyanaz a nő, mint a nő a háztartásban, mint a nő, mint családanya, mint háziasszony, mint — feleség. — Az igazi nő az állhatatosságban messze föltötte áll a férfiak. A női alkalmazott, ha még olyan felelősséggel tel-

jes férfi-munkát, sőt még férfit is erősen próbára tevő kemény munkát is vállal. — megmarad kezdettől fogva és örökké, nőnek. Amit másképpen úgy fejeznék ki: — egy negyvenéves öreg besavanyodott férfidíjnak meg sem közelítheti egy negyvenéves titkárnő fiatalos rugékonyságát, bámulatos jó kedélyét, pompás munkás igyekezetét és szolgálatkészségét. S ha talán nem is fakad valamennyi ilyen korú nőből folyton jó kedély, — az bizonyos, hogy kötelességtudásuk és megbízhatóságuk a hasonló korú, besorozású és fizetésű férfiakot messze felülmúlja. S még egyet: a nők ma jobban lépést tartanak a korrall, a kor szükségleteivel, mint nagyon sok férfi. Tanulnak és tudnak két-három idegen nyelvet, s tudnak ezeken a nyelveken nemcsak gépírni, hanem gyorsírni is. Ez pedig ma sorsdöntő.

Nyelvismeret, gép és gyorsírás. Minden úriasszony, anya, erre is nevelje céltudatosan a leányait. Ki, minél több nyelvet tud szóban és írásban és gyorsírásban, annál jobban boldogul. Van Budapesten huszonzöt olyan, öt nyelven író, gépelő, gyorsíró nő, aki havonta 600 pengőt megkeres. Miért ne lehetne még több.

Ők már nem ábrándvilágos leányregények hő-ei, hanem a való élet hősharcosai, a férfiaknak, velük egy sorban, osztályos küzdőtársai. S a mai kor chevalier-lovag férfiai mély meghajlással, kalaplevéve köszönti őket s a korábbi régi lovagok tánca hívó karöltése, karnyújtása helyett, a munkára hívás baráti férfikeze fogja meg szeretettel a női kezét és hívja és vezeti őt a mai nehéz, küzdelmes dolgozó élet folyton lüktető, örök táncforgatagába....

KOMÉDIA

Mi mindenből lehet megélni

A szükség találékonyvá tesz. Minél bonyolultabb az élet, annál nagyobb szükség van az emberi leleményességre. Egy tudományos kimutatás szerint, amely nemrég készült Genfben, tizenhétézer rendes foglalkozás van a földön. A genfi tudósok azonban figyelme kívül hagytak néhány egészen kivételesen előforduló furcsa és nevezetes existenciát. Hadd kössünk egy kis csokrot ezekből a ritkaságokból!

Nemrég halt meg Londonban Peter Tyler, egy hetvenesztendős ember, aki tizezer font sterlinget hagyott hátra. Ezt a tekintélyes summát — hagymahámozással kereste. Tyler nagyon praktikusán észrevette, hogy a háziasszonyok mind könnyeket hullatnak hagymahámozás közben. Gondolta: néhány fillért csak megér nekik, ha meghámozva kapják a hagymát. Neki állt hát a feleségével és naponként meghámozott néhány kosárka hagymát, aztán csekély haszonnal eladta. A háziasszonyok szívesen vásárolták és Tyler kis üzeme egyre jobban föllendült. Eleinte csak egy-két munkás-lánnyal, végül egész sereggel hámozgatta a hagymát. A lányok könnyeztek, Tyler viszont mosolygott, mert az üzeme kitűnően prosperált. Hetvenéves korában úgy halt meg, hogy nem tudott sem írni, sem olvasni. A hagymahámozás mesterségéhez nem is volt rá szüksége.

Sokkal nagyobb vagyont szerzett egy másik élelmes londoni polgár, akit Cook-nak hívnak, akár csak a világhírű utazási vállalat megalapítóját. Cooknak az volt a foglalkozása, hogy szerelmes-leveleket írt mások helyett. A Tower-híd közelében ültette fel sátorát, illetve ott nyitott kis boltot, ahová valóságos zarándokoltak a fiatal és kevésbé fiatal leányok, asszonyok, férfiak. Cook fölvette a „személyi adatokat“ és a kívánt érzelmeket papírra vetette. Eleinte maga

intézte el a szerelmi levelezést, de mikor a kliensei megsaporodtak, irodát rendezett be és gépírőnőkkel dolgozott. Végül is tizenöt gépírő lány kopogott Cook úr szerelmi levelezőjében. Ily módon százhuszezer fontot

szerezett az ügyes vállalkozó. A legkitűnőbb angol író sem tud ennyit összegyűjteni egy egész életen át. Az írótól persze eredetét követel az olvasó. Cook csak sablont adott. A sablon mindig jobban jövedelmez.

Egy párisi nő az emberek fantáziaszegénységére alapította üzletét. Észrevette, hogy az újszülött gyermekeknek általában sablonos neveket adnak, pedig minden szülő valami különleges nevet szeretne adni a gyermekének. Hirdetést tett közzé az újságokban,

hogy csekély honorárium fejében kitűnő neveket osztogat. Sokan nevetek rajta, de sokan fölkeresték és „tippet“ kértek tőle. A francia nő naptárakból és régi regényekből szedgette ki a hangzatos fiú- és leányneveket és a boldog szülők nagyon szívesen honorálták.

Ki ne tudná, hogy voltak és mindig lesznek kétségbeesett existenciák, akik gazlag emberek kocsija elé vetik magukat, hogy aztán csekély sérüléssel, de annál nagyobb jajgatással fájdalomdíjat kérjenek? Ez a fajta sohasem fog kipusztulni. Sőt: a dieső elődöknek tehetséges követője akadt egy Reziés nevű prágai csavargóban. Ez a fickó kitanulmányozta, hogy a hatóságok szigorúan büntetik azokat az ebtartókat, akiknek kutyája valakit megmar. Reziés mindennap sebet ejtett magán, megharapva a karját, vagy a lábát, — aztán bement azokba a házakba ahol jómódu emberek kutyát tartottak, felmutatta sebet és fájdalomdíjat kért. A kutyák gazdái szívesen fizettek neki, tudva, hogy a rendőség sokkal nagyobb bírságot szab ki rájuk. Végül is úgy leplezték le a kutyaharapás áldozatát, hogy több ebtulajdonos elmondta egymásnak az esetet.

Budapesten a legfuresább existencia egy félbemaradt bölcsészettanhanggató, aki abból él, hogy az általa kiszemelt uriemberekre tíz fillér adót vet ki. A Terézvárosban látni ezt a torzonborz szakállú és hajú kis emberkét, amint illedelmesen köszönget a klienseinek. Ha valaki többet ad neki tíz fillérnél, nem fogadja el, vagy a nagyobb pénzből egyszerűen visszaad. Olyanoktól, akiket nem sorozott be a kliensei közé, egy fillért sem fogad el. Az ötlet határozottan bevált. Ismerek egy ügyvédet, aki az én protekciómát kérte, hogy a „fanár úr“ (mert így titulálják) ismerje el a kliensének és legyen szíves tőle elfogadni tíz fillért, ha találkozik vele.

Eugenius

ÉRDEKES NŐI KARRIEREK

Egy new-yorki újságírónak érdekes ötlete támadt.

„Meg kell interjúolni a pionirokat” — mondotta. De pionirok alatt nem a yankee ősbévéndörlok leszámítottjait értette. Nem: unokáit amaz ősapáknak, kik a „Mayflower” nevű hajón érkeztek valaha, hogy Uj-angliát alapítsanak az új világban. Nem rájuk gondolt, mondom, hanem az asszonyokra, azokra az úri dámaikra, akik akkor kezdtek dolgozni, amikor a kenyérkeresés nem volt még fashionable dolog sem Amerikában, sem Európában, nem volt még szennvedéllyel üzőtt társasjáték, melynek eredményei mindennél érdekesebbek.

Nem volt tréfa dolgozni a nyolcvanas években, amikor az úri nőhöz gyökeresen hozzátartozott az a meggyőződés, hogy igazi dáma inkább vegetál a máséból, mint él a saját keresztéből s sajnálni való volt minden asszony, akinek a semmittevés trónusáról le kellett szállni abba a túlekedésbe, nyüzsgésbe, amelyet kenyérkeresetnek neveznek.

A meginterjúvoltak közül legérdekesebb és legbámulatosabb tán ama Missis Dorbes története, aki lánykorában, asszonykorában ott ült a new-yorki Metropolitan-Opera minden díszelőadásán, ama páholysorban, amelyet „gyémántpatkó” néven ismertek bámulók és irigyek, a hölgyek gyémántkiszereinek ragyogásáról.

Ott ült mindaddig, míg férjét, akit ő maga egész New-York milliomosnak hitt, egy szép napon el nem vitte egy súlyos betegség, amikor is kiderült, hogy Mister Dorbes után nem milliók maradtak, hanem adósságok.

Mrs. Dorbes társaságbeli hölgy volt, s mint ilyen, nem tudott sokat: csevegett franciául, csevegett olaszul, a legújabb dolgokat el tudta játszani zongorán. Elegánsan öltözködött, ha volt hozzá pénze. Gyerekeit kitűnően nevelte. Igazán jól, jobban, mint mások, csak egy dolgot tudott: kávé főzni.

— Hogy csinálod?! — kérdezték barátinói, mikor a Mr. Dorbes híres vascsorái után szervírozott nagyszerű kávé t köstölték, de Dorbes asszony nem árulta el kávéjának titkát. Csak később derült ki, milyen jól tette ezt. Mert a nyomortól egysesegyedül ez a kávé mentette meg.

Tönkremenése s férjének halála után ugyanis nem sokat gondolkodott a híres, elegáns dáma. „Kávé fogok főzni” — mondta. „Ez az egyetlen dolog, amit jól tudok.”

Kijárta, hogy a Grand Central Stationnak, New-York legnagyobb pályaudvarának egyik sarkát bérbeadják neki. Ezt a sarkot kirakatta szép régi

olasz majolikával, pultot állított fel benne és kávéfőzőgépet. A gép mellé oda állt ő maga. A Grand Central rohanó emberáradatában főzte-főzte reggeltől estig a kávé, amelynek remek illata egymás után hozta a kuncsaftokat. A sarok hamarosan kicsinynek bizonyult. Üzletet kellett nyitni az állomás mellett, majd jött a többi állomás. Mrs. Dorbes ott is berendezett ilyen coffe-roomokat. Ma New-York leg szebb két hotelja Mrs. Forbes tulajdonosa.

A legvirágzóbb női pályák egyikét, a „professional shopper” „hivatásos be-

vásárlói pályát” egy bálkirálynő családásainak köszönhetik az amerikai nők. Ez a bálkirálynő Bostonban élt, Bostonban táncolt, (mely két-két dolog: élni, táncolni egy bálkirálynő életében ugyebár egyet jelent), Bostonban tanult, mondom, de nyaranként el-el látogatott a Westbe, Kentucky állam egyik kisvárosába, a rokonaihoz, hadd pihenjen ő maga, hadd pihenjen a teintje, (tej- és vér volt akkor a divatos arcszín, még pedig püder és krém nélkül kérem. Ki álmódott arról, hogy valaha nyilvánosan katógtatják majd a püderdoboz fedelét az úri kisasszonyok?)

A nagyvárosi bálkirálynő eleganciája láttán elakadt a vidéki missek

lélegzete. Ah, hogy habzik dekoltázsa körül a tüll, uszályán a fodor, gigotujján a csipke! S ha pici satin cipőjének hegye kikukkan egy percre szoknyája alól — mely tökéletes remeke a cipész-művészetnek! Formásabb két kis szlipper aligha készült 1895-ben (mert annyit írtak.)

A bálkirálynő azonban nemcsak szép volt, hanem jóakarátú is. A vidéki barátnők komisszióit szíves örömmel vállalta. S jöttek Bostonból a csoda művirágok, selymek. El volt ragadtatva tőlük mindenki. Mennyi szívvel, izléssel vásárolt a nagyvárosi miss. Izlésétől megszépült egész Kentucky.

Az évek múltak. A bálkirálynő hogy, hogy nem, kisasszony volt még mindig. S kisasszony volt bizony még akkor is, amikor papája elvesztette egész vagyonát.

Szépsége ekkor már nem volt a rózsához hasonlítható. Olyan volt inkább, mint a tulipán, mely minden virágok közt legpatetikusabban hervad.

A kisaasszony okos nő volt. Tükrébe vetett hosszú tekintet arra az elhatározásra bírta, hogy nálánál ifjabb misszeknek engedje át a teret. Ő maga kenyérkeresetet teremt abból, amit eddig csak játékként művelt.

Ellátogatott mindazon nagy üzletekbe, amelyekben oly sokat vásárolt eddig s kijelentette, hogy ezentúl minden vásárlásból százalékot kér.

Az új „business” remeknek bizonyult s a bálkirálynő példájára azóta ezer meg ezer „professional shopper” „hivatásos nagyvárosi vásárló” látja el a vidék asszonyait ruhával, kalappal, bútorral, edénnyel. A rettentő amerikai távolságok mellett a „shopper” valóságos áldás.

Az interjú harmadik hősnője egyike volt az első női telek-spekulánsoknak, ami a máról-holnapra földből kinövő amerikai városokban virágzó üzlet.

Ezt a hölgyet nem anyagi bajok viték kenyérkeresetre, hanem tevékenysége.

Volt némi pénze, azon telket vásárolt, mikor a jövődöbéli város még csak „settlement” volt a Vad-Nyugat pusztaságaiban. A város nőtt, növekedett amerikai tempóban s vele nőtt a telkek ára.

„Ötször mentem tönkre” — mondja interjúvolójának a dáma. „De a mi hazánk a chance országa, a nagy esélyé, amely csak a pesszimistát, a csüggedőt kerüli.”

*

E cikk olvasása közben legjobban meglepi s megörvendezteti az embert az, hogy mindezek a nők milyen meggyőződéses, lelkes optimisták. Ha nálunk több lenne a siker e legelső kelékéből, — ki tudja, nem boldogulnánk-e mi is jobban.

Madeleine

NŐK A KERESKEDELEMBEN

Az asszony mint vásárló

Érdekes dologra jöttek rá a kereskedők Amerikában: *hogyan tudniillik a kicsinyben kapható áruk 76—85%-át nők vásárolják.* Ennek a megismerés-

nek az lett a következménye, hogy az üzletek propagandájukat elsősorban az asszonyok ízlésének és mentalitásának megfelelően állították be.

Az asszonyok háromszor annyi pénzt adnak ki az üzletekben, mint a férfiak. Ruházat, fehérnemű, élelmiszerek, édességek, könyvek, hangszerek, ékszerek, szövetek: mindezt elsősorban az asszony vásárolja a férfi számára is. Herbert N. Casson, angol közgazdasági író szerint Angliában annyira dominál a női vásárló, hogy a férfi, mint közvetlen vevő, alig-alig jön számításba. Az asszony ízlése dönt, a férfi csak a szükséges anyagiakat adja.

Egy newyorki autókereskedő meséli, hogy James Corbett, a profeszcionista boxoló egyszer két napot töltött nála, amíg sikerült ízlésének megfelelő automobil kiválasztania. Harmadik napon megjelent a felesége, aki szó nélkül más kocsit vásároltatott meg, a régiből csak a pneumatikok tet-
sztek neki.

Egy áruház propagandafőnöke összeállította, *hogyan mit és milyen százalék erejéig vásárolnak az asszonyok.* Ime a statisztika:

Selyem 95, flanel 90, vászon 75, batizs 75, ágynemű 75, könyv 85, piperedolgoz 95, ékszer 95, csipke 99, üveg és porcellán 75, nyakkendő 90, bőrrönd és utazási cikkek 33, keztyű

99, napernyő 99, esernyő 50, kosztümök és blúzok 95, női fehérnemű 99, függöny, szőnyeg 99, férfiruha és káplap 10, férfifehérnemű 60 százalék.

Ugyanez a propagandafőnök mondja:

— A nők közvetve, vagy közvetlenül, de irányítják az üzletek forgalmát az egész világon. A gyárosok összegyűjtik mindenhonét az adatokat, hogy milyen árut, milyen minőségben keresnek az asszonyok és ennek alapján állítják össze új gyártási programjukat.

Azok a kereskedők és gyárosok, akik figyelik az asszonyok kívánságait és ízlését, toronymagasságban állanak konkurrensaik fölött. Az okos kereskedő tudja, hogy az asszony a pénz tulajdonképeni forgatója és eszerint rendezkedik be.

Még ott is, ahol kimondottan férficikkekről van szó, mint férfiföltönyről, az esetek többségében jelen van az asszony, mint kísérő és a férfi végeredményben mégis azt választja, amit a nő tanácsol. Az egészen nagyarányú vásárlásokat is nők eszközlik, bármilyen csodálatosnak is tűnik ez. Bútorokat csak 5 százalékban vásárolnak egyedül férfiak — agglégények, — 20 százalékban asszonyok és 70 százalékban ismét nők, férfiak társaságában.

A nő, mint eladó

Marshall Field, az amerikai kereskedők koronázatlan királya, áruházspecialista, aki hatvanmillió dollárt hagyott hátra, sikerét állítása szerint ennek az elvnek köszönhetette: *a vevőnek mindig igaza van.*

Szegény kis elárúsítóhölgyek! A modern áruházakban és üzletekben meg kell tanulni ezt a szabályt. Tessék elképzelni egy nőt, akinek előírják, hogy soha vissza nem felelhet, mindig figyelmesnek és udvariasnak kell lennie — ez még megy, itt nem volnának bajok, — *de szigorúan meghagyják neki, hogy soha nem az övé az utolsó szó, hanem a vevő öfelségé.*

Amerikában többhónapos kurzuson vesznek részt egyes nagy cégek el-

árúsítónői, amíg bekerülnek az üzletbe. A kurzusok hetenkénti felolvasások és gyakorlati útmutatások formájában továbbra is fennállanak.

Miss Rut Leigh, egy fiatal elárúsítónő, aki karriert csinált, kezdő kolléganői számára egy csomó jó tippet állított össze, amelyek szerinte sikerhez vezetnek. Tehát: hogyan kell vi-

selkednie a tehetséges fiatal elárúsítónőnek, ha azt akarja, hogy fizetését rövid időn belül kétszeresére emeljék:

1. Ha egy hölgy belép az üzletbe, *a kisleányok fejezzék be egymás közti beszélgetésüket a barna fiúról, sőt általában mindenről.*

2. A hölgynek azt kell éreznie, *hogy vendégnek tekintik*, akivel szemben mindenki figyelmes, udvarias, szeretetreméltó.

3. Nagyon gyakran egy únott arc, egy hanyag mozdulat kergeti el a nőt, aki vásárolni akar. *Tessék mosolyogni, kisleányok!*

4. A hölgy nem szereti, ha ilyesmit kérdeznek tőle: *mit tetszik, mit kíván, ez a dolog három pengőbe kerül, becsomagoljam-e...* Hanem:

5. Így kell beszélni: *miben állhatok szolgálatára, nagyságos asszonyom, parancsolja, hogy kiszolgáljam, nagyságos asszonyom* (ez áruházakra vonatkozik, ahol a vétel nem kötelező) *és szabad-e bemutatnom ezt és ezt nagyságos asszonyomnak...*

6. A hölgyek igen szeretik, ha nevükre és címükre visszaemlékezik az elárúsítónő. (Persze csak olyan üzletekben lehetséges ez, ahonnan az árut hazaküldik.)

7. A hölgy nem szereti, ha azt kérdezed tőle: *milyen nagy legyen, vagy*

milyen drága lehet a dolog? Nézd meg magad, hogy mire van szükség és állapítsd meg magad azt az összeget, amit a hölgy előreláthatóan ki akar adni.

8. Minden nő szereti, ha gyakorlati tanácsokat kap a ruha, vagy tárgy használatára vonatkozóan.

9. *Ha valami nem tetszik neki, azonnal távolítsd el az asztalról.*

10. Az árut úgy kell megmutatni, mint amilyen helyzetben használni fogják. A szövetet például a testen, mintha már kész ruha volna.

11. Ha a hölgy nem mond árat, ne mutass se drága, se olcsó árut, hanem középminőségűt.

12. Összezőrdülés mindig kerülendő. Soha ne érvelj igazad mellett.

Mondj igent, vagy változtass témát.

13. A nő vagy a divatra való tekintettel, vagy takarékságból vesz ruhát. További motívumok: hiúság, kényelem, egészség megőrzésének szándéka.

14. Ha a hölgy nem vásárol, nem szabad bosszúságot mutatni. Ugyanúgy mosolyogj, mint amikor bejött az üzletbe.

15. Ha a vétel megtörtént, a vevő lefizette a pénzt, ne vesztsetd el érdeklődésedet vele szemben. *Ne higgye, hogy csak pénzéért vótál figyelmes.*

16. Mielőtt távozik a hölgy, kedvesen közöld vele, milyen áruk érkeznek a jövő héten.

17. Ha csak egy mód van rá, kísérd ki a vevőt az ajtóig. Asszonyok

rajonganak az udvariasságért.

18. Ha visszahozza az árut és minden áron visszakívánja a pénzt, *szó nélkül és nagyon udvariasan meg kell ezt tenni.* Nem könnyű dolog pénzt finoman visszaadni a vevőnek. De ha értünk hozzá, a hölgy élethossziglan vásárlónk marad.

19. Minden vásárlás úgy különbözik egymástól, mint két sakkjátszma. Minden figyelmedet a vevőnek szenteld. Légy kedves és jó hozzá, mintha a barátod volna. Az ő számára te jelentel az üzletet és ha rossz benyomást nyer felőled, ezt azonosítja az üzlettel.

Ime, szerényen kiragadva, *néhány vonatkozás a nő szerepéről a kereskedelemben.*
Berend Pál

NAGYSÁGOS ASSZONYOM, CSAK EGY PERCRE...!

A vásárolt szobanövényeket, vagy azokat, amiket összel hozunk be a szobából, nem tanácsos rögtön fűtött szobába vinni, hanem előbb egy hűvös helyiségbe. Fontos, hogy lassan szokjanak hozzá a szoba melegéhez, mert a szabad természet lényegesen hűvösebb hőmérsékletéből kétszeresen, sőt háromszorosan melegebb szobalevegőbe való áttelepítés a növényben olyan hirtelen változásokat idéz elő, hogy ezekre a szokatlan körülményekre természetesen reagálnia kell. Ha ehhez még fokozott nedvesség, vagy szárazság járul, jönnek az elsárgult levelek, hervadt virágok, foltos levélsücsök, nagyon gyors elvirágzás stb., amelyek mind ennek a hirtelen és szokatlan átmenetnek a következményei.

*

Hámozva, vagy hámozatlanul együnk almát? Fájdalom, civilizációnk egyik eredménye, hogy nem ildomos és előkelő, ha héjával esszük az almát. Pedig éppen az alma héja és az alatta levő rész tartalmazza a legértékesebb tápanyagokat, nem is beszélve arról, hogy az emésztésre rendkívül jótékonyan hat. Éppen ezért minden egészséges embernek a legmelegebben ajánlhatjuk, hogy az almát héjával együtt egye meg. Csak olyan esetben, ha felfúvódást, vagy emésztési nehézségeket okoz, szükséges az alma lehámozása. Ezenfelül pedig a kéthárom éves kisgyermeknek részére az almát héja nélkül adjuk.

*

Hogyan tisztítjuk a viaszkos vászonban lévő foltokat? A viaszkos vászonból nem könnyen távolíthatók el a foltok. Semmi szín alatt nem szabad forró edényt tenni a viaszkosvászonra, mert a pörkölés nyoma örökre látszani fog és ennek következtében a vászon szépsége és tartóssága veszendőbe megy. A mindennapi használat folytán keletkező, főként zsír és kórom-foltok, ha még frissek, tejjel való lemosással tisztíthatók. Kevés tejet

csepegtetünk a folt helyére és vászondarabbal addig dörzsöljük, amíg a folt el nem tűnik. A tej következtében a viaszkos vászon homályos lesz. Hogy visszanyerje régi fényét, viaszkkal kenjük be. Egyébként is tanácsos időnként viaszkkal átdörzsölni, ami a vá-

szon tartósságát jelentősen fokozza. A vászon sarkait, amikor a bútorra kifeszítjük és hozzá szegezzük, tanácsos kis ruhadarabbal alábélelni.

*

Füldőruhák megőrzése. A színezési technika nagyszerű fellendülése da-

cára, nem könnyű a füldőruhákat a víz kártékony hatásával szemben megvédeni. A füldők és tavak, főként pedig a tenger vize telítve van olyan kémiai anyagokkal, amelyek ártalmasak a füldőruhák színére. Éppen azért nagyon ajánlatos, hogy a füldőruhát — kiszáritás előtt — rendszer vízvezetéki vízzel zuhanyozzuk le. Feltétlenül szükséges a füldőruha alapos kimosása, ha az ember füldőhelyet változtat. (Ha pld. a sós tenger víz után kénes vízbe kerül, teljesen tönkremegy. Ha azonban közben édes vízben kimossuk, a kénes víz nem fog olyan nagymértékben ártani a ruhának.) Nem ajánlatos nagyon erős napon szárítani. A nyár elmúltával a ruhát langyos szappanos vízben jól kimossuk, aztán langyos, ecetes, végül pedig hideg, tiszta vízben kiöblítjük és összecsavarva hagyjuk megszáradni. A tére nem ily módon eltett füldőruhák feltétlenül azzal a meglepetéssel szolgálnak, hogy használhatatlanok. Vagy pedig egy-kétszeri használat után tönkremennek, mert a tenger vizének sótartalma megtámadta a gyapjúfonalakat. Ugyanígy kell eljárunk a füldőlepedők, füldőköpenyek megőrzésénél, amelyek a tenger vizének sós, vagy egyéb füldők vizének kénes tartalma miatt nagyon erős rombolásnak vannak kitéve.

*

A mimóza, (Mimosa Pudica, Ne-bántsvirág) ez a kedvelt disznóvénnyel, a külső behatásokra rendkívül érzékeny. Gyöngye érintés, egy kis ráfúvás elegendő, hogy levélkékét összecsapja, erősebb külső behatásra már a levelek szárait is csüggedten leengedi. Néhány perc múlva azonban újra magához tér. A mimóza virágmagvait cserépbe ültetjük, amelyben megmelegített, trágyázott föld van. A fiatal palánta, amíg néhány levelet nem hajt, ilyen kis cserépben hagyandó, amelyben trágyázott erdei föld van. Minél melegebb helyen hagyjuk, annál gyorsabban nő és annál elragadóbb pompájában bontakozik ki.

ÁTTEKINTÉS ZENEI ÉLETÜNK FELETT

A külföldi és hazai zenei események

Orpheusról azt tartja a mythos, hogy lantjával megszelídítette a vadállatokat, megmozdította a köveket, fákat. A zene intenzív ereje a maga büvkörébe vonzotta lassankint az emberiség hatalmas rétegeit. A zeneművészet csak a múlt században nyert hatalmasabb lendületet s ma már ott tartunk, hogy a magasabb zene kultiválása mindennapi életszükséglet.

A magyar zenei élet legerőteljesebb tényezője: a magyar kir. Operaház. Ennek a műintézetnek világviszonylatban is nagy hírű zenekara, kiváló karnagyai tökéletes interpretálásban szólaltatják meg a zenei titánok gigászi mesterműveit. Doppler, Erkel Ferenc, Erkel Sándor, majd Mahler, Nikitsch, a magyar és zeneművészetnek olyan hozalékot teremtettek, amely számottevő tényezővé emeli Operaházunkat nem csak Európában, hanem a tengeren túl is.

A szűk keretek között nem célozom a nagy zenei evolúció egyes fázisaival részletesebben foglalkozni, hogy Operaházunk ma már magas nívón áll, a közönség állandó érdeklődése mellett működik és derekas, valóban művészi magasságon álló munkájával tanúbizonyságát adja annak, hogy Orpheus módjára magához láncolta a hatalmas tömegeket, amiért Operaházunk jelenlegi és volt vezetőinek feltétlen elismerés jár.

Nagy lendületet nyert zenei életünknek egyik legöregebb oszlopa: Kerner István, az Operaház zenei főigazgatója, az idén kidőlt és bizonytongó úrt hagyott maga után. Európai hírű, képzett, magystilű dirigens volt, akinek elvülhetetlen érdeme volt abban, hogy Operaházunk a zenithen kulminál.

A meginduló zenei saison már sejteti velünk azt a hatalmas perspektívát, amelyben részünk lesz, de mi még a nyári hónapok zenei eseményeinek hatása alatt állunk.

Július havában a csákvári paraszt műkedvelők Paulini—Harsányi és Kodály kedves humorú daljátékát, a „Háry Jánost” mutatták be. Nem volt ez magasbatoró, művészi teljesítmény, de figyelmet érdemel azért, mert a klaszszikus zene ereje az egyszerű lelkek felett is el tud hatalmasodni.

A salzburgi ünnepi játékok augusztus havát tették feledhetlenné. Ausztria, a legkiválóbb művészek bevonásával, minden nyáron ünnepi játékokat rendez. Az idén a drámai és zenei művészet harmonikusan ölelkezett az ünnepi játékok programjában. Miniket magyarokat, a salzburgi ünnepi játékok azért érdekelnek közelebről, mert azokon több kiváló magyar művész vett részt és sikert szereztek, úgy a magyar ének, mint zenei művészetnek. D o h n á n y i Ernő, a filharmonikus zenekar karnagya, a Mel-

les-vonósnégyes, Németh Mária és Pataky Kálmán operaénekesek, egyegy hervadhatatlan babérlevéllel gazdagították a magyar ének- és zenekultúrát.

Szenzációs zenei eseménye volt szeptember havának Pietro Mascagni kis hangversenye az adelsbergi cseppkőbarlangban. A milanoi Scala eljövendő karnagyának ezt a merész kísérletét nagy zenerajongó közönség hallgatta végig.

Mozgalmas, művészi eseményekben gazdag operai évadnak nézünk elébe. A magy. kir. Operaház híven tavalyi programjához, az idén is változtatás, művészi műsört készít elő. Bemutatóra kerül Hubay Jenő „Az álarc” című daljátéka, Ponchielli „Giocondája”, Gluck „Orpheus”-a, Donizetti „Don Pasquale” című vígoperája és Bartók „A csodálatos mandarin” című pantomimje, melynek szövegét Lengyel Menyhért írta. Az idei évadban megszólal Liszt Ferenc „Krisztus”

című hatalmas oratoriuma. Érdekes reprizekben is lesz részünk a szezon folyamán. Buttykay: „Ünneprontók”-ja, amelyet már nagyon régen nem hallottunk, az idén újból műsorra kerül. Új betanítással hozza ki az Operaház Wagner: „Tanhäuser” dalművét, Erkel Ferenc: „Bánk bánját” és Hubay: „Cremonai hegedűsét.”

Az Operaház vezetősége az idei évadjára vendégként megnyerte: Journet Marcelt, a párisi nagy opera ének művészt, Leuert, Lauri Volpi, Andai Piroskát és még számos világhírű művészt.

A Városi Színház az idén — úgy látjuk — teljes erejével szegődik a komoly szinpad zene szolgálatába. Eredeti bemutatásokat rendez, rég nem hallott s a játékrendről teljesen lekerült operákat újít fel, mint pl. Rossini „Tell Vilmosát” stb.

Feltétlenül meg kell emlékeznünk arról az összejövetelről, amelyet a nyár folyamán Párisban tartottak meg a világ leghíresebb zenetekintélyei. Ezen az összejövetelen beszélték meg a jövő esztendőben megtartandó zenei kongresszus programját, idejét és helyét. A magyar delegátus kérte, hogy a jövő évi zenei kongresszus Budapesten üljön össze, amely kérelmet gróf San Martino, a híres zenebarát, azzal a kijelentéssel támogatta, hogy egy olyan város, ahol egy és ugyanazon időben három világnagyság: Jeritza Mária, Gigli és Lauri Volpi lép fel, joggal számíthat arra, hogy a legnagyobb zenei városok közé sorolják. Ime egy kis zenei diadal, amit zenekultúránk révén értünk el.

A hangversenyszézon igen mozgalmas lesz az idén. Hallani fogjuk többek között: Gigli, Lotte Lehmann, Kreislert és Millsteint, az újonnan feltűnt hegedűfenomént.

A filharmoniai társaság olyan változatos és amellettt olyan magas művészi színvonalon álló programmal lép a közönség elé, hogy még csak öregbíteni fogja a világhírnevét.

Budapest zenei életében a Székesfővárosi Zenekar ma már számottevő tényező mely még pár évvel ezelőtt gyermekeipőben járt, de becsületes, művészi törekvéseivel szépen felküzdötte magát.

Áttekintésünket azzal az érdekes színházi eseménnyel fejezzük be, amelyben november hó közepén lesz részünk, amikor is a nürnbergi városi opera együttese látogat el hozzánk. Ez a látogatás viszonyára lesz a budapesti m. kir. Operaház multévi nürnbergi látogatásának. A nürnbergi városi Opera Wagner „Nürnbergi mesterdalnokok” című vígoperáját adja elő és ezenkívül egy új operát is bemutat.

Élénk, művészi eseményekben gazdag zenei évadnak nézünk eléje, amelynek egy-egy kimagaslóbb eseményről kimerítőbb cikkben fogunk megemlékezni. F. Kollinai Rózsji

BÁNAT LOVASA

Kertész Béla főszerkesztő barátomnak ajánlva

*A bánat csendes lovasa vagyok.
Engem az esték némaságra vár.
Útjelzőim: könny, földre sirt dalok.
Lakásom komor, régi sziklavár.*

*Mikor a világ álomba roskad,
én fent virrasztok magaslatocon.
Feltár hozzám a csillagporos had;
Hős Csaba népe árnyék lovakon.*

*Mutatom Erdélyt, a Felvidéket...
a bús Bánságot, elvett Nyugatot.
Hé, fiúk, igyunk, a kupák készek!
és egy se mozdult, mind, mind hallgatott.*

*Mintha márványból faragva lenne,
meredten állott minden hős vitéz.
Kupánkban a bor sötét vért verne
és minden szem itt föl az égbe néz.*

*Hűvös szelet fújt az ég ajka ránk.
Felhők mögött járt a hold reszketőn.
A tűz kialudt, hűs volt éjszakánk.
Egy vén harang sirt künn a temetőn.*

*A bánat csendes lovasa vagyok.
Fiúk! Minket már csak a halál vár!...
Borult ég, némák, ijesztő halmok...
Hosszan felnyögött ez a sziklavár.*

*Jött paripásan Nagy Rákóczi is,
nyomában fáradt, régi tábora
és sirtam velük hosszan magam is...
A földre ömlött keservünk bora.*

*Előttünk vérző Nagy Magyarország
és itt benn poklos széthúzás, átok.
Magyar mult sirján nem nyílnak rózsák,
bármerre nézek, csak felhőt látok.*

*Én a bánat csendes lovasa vagyok,
Őrizője egy nagy sziklavárnak.
Hova a dicsők, hathatatlank
Egy-egy könnyre már csak vissza-
járnak.*

Jászberény

DOMBY BÉLA

A KÖNYVNYITÓ ASSZONY

— Regény —

Írta: *Rácz Pál*

XIX.

— Furcsa, nagyságos asszonyom! Ki kell jelentenem, hogy nem értem a viselkedését! A beteget meg kell mentenünk és evégből amputálni kell a lábát. Ez szükséges és halaszthatatlan!

A felindulástól egy kis erőt kaptam és megmozdítottam a fejem. Az orvos rám mutatott.

— Ne izgassa a beteget.

A főápolónő azonban nem tágitott. Odarohant az ajtóban álló katonához és ráparancsolt:

— Menjen rögtön a főtörzsorvos úrhoz és jelentse neki, hogy én kéretem: szíveskedjék azonnal idefáradni! De azonnal! Érti? Én kérem! Mondja meg, hogy én!...

A katona elsietett, az ezredorvos meg az ápolónőhöz fordult és ellenmondást nem tűrő hangon így szólt:

— Kénytelen vagyok az ilyen eljárást a jövőre nézve kikérni magamnak! A főtörzsorvos úr sem tudhat mást mondani, mint én. Az orvosi tudományban nincsen rangfokozat.

A főápolónő nem szólt. Lesütötte felejthetetlenül szép fekete szemét és a padlót nézte. Idegfejesítő esend keletkezett. Mélyet sóhajtottam, mire a főápolónő hozzám hajolt és egészen közelről vizsgálgatta arcomat. Szeméből végtelen nagy aggodalmat fürkésztem ki. És ahogy nézett, a közelségből ismét magam előtt láttam a könyvnyitó asszony szeberszerű arcát. Vagy talán az Udvardyné volt? Nem tudtam megállapítani.

A főtörzsorvos belépett.

— Na, mi a baj, kedves főápolónő?

Az asszony rám mutatott.

— Főtörzsorvos úr! Nem lehetne-e itt, ennél a sebesültnél az amputálást elmellőzni?

A főtörzsorvos az ezredorvosra nézett, aki duzzogva állt mellettem és semmit sem szólt. A főtörzsorvos a lábához hajolt. Sokáig vizsgálta a sebet és megállapította:

— A seb gyanús, de egy-két napig még várni lehet vele. Hátha megmenthető a sebesült testj épsége? Nemde, ezredorvos úr?

Az ezredorvos alig észrevehetően hajolt meg.

— Én is azon a véleményen vagyok, főtörzsorvos úr!

A főápolónő boldogan mosolygott.

— Köszönöm, főtörzsorvos úr!

— Kérem, kedves főápolónő!

Lehunyt pillám alól könnyforrás fakadt. Meghatott a főápolónő hűséges ragaszkodása. Meghatott az odaadó gondoskodás, mellyel testi épségemet igyekezett megmenteni. Csodálatos, de akkor eszembe se jutott megkérdezni magamtól, hogy miért? Pedig okom lett volna rá. Mert, ha Udvardyné volt a pártfogóm, akkor még valamelyest értettem volna. De ha Obbágné?

Dél volt. A főápolónő mosolyogva közeledett felém. Az ebédemet hozta. Egyedül engem szolgált ki. Mellém ült és megkérdezte:

— Nincs valami kívánsága, hadnagy úr? Esetleg jobb ágyat óhajtana, vagy rossz helyen fekszik itt; vagy talán kisebb pavillonba kívánoznék. Hozzak ágya mellé egy pár illatos virágot?

Kalimpált a szívem és a keze után nyultam.

— Nem. Nincs semmi kívánságom. Az ágyam tiszta és jó. A helyem is megfelelő és szeretem ezt a nagy barakkot. Virágra se áhítozom, csak egyet szeretnék tudni.

— Ugyan mit?

— Azt, hogy kihez van szerencsém. Kinek a gondoskodó keze ápol: Udvardynéé, vagy az Obbágnéé?

Az ápolónő szobor arcán némi észrevehető változás történt és kitért a válasz elől.

— Hadnagy úr! Elégedjek meg azzal, amit tud: én ápolónője vagyok. Különbösen se azt a bizonyos Udvardynét, se Obbágnét nem ismerem.

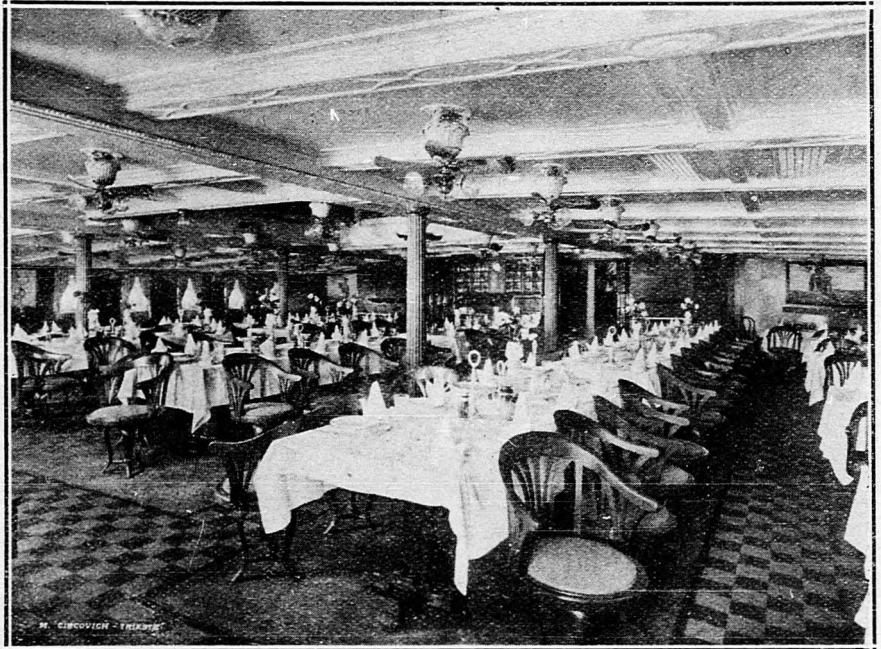
Fölvette az üres tányérokat és kisietett. Utána egy ápolónő lépett hozzám és vízzel kínált.

— Mondja, kedves nővér: ki ez a főápolónő?

A nővér nagy szemeket meresztett rám.

— Hát nem ismeri? Pedig én azt hittem, hogy nagyon jól ismerik egymást és éppen ezért én akartam megkérdezni magától, hogy ki ez civilben, mert eddig sohasem járt be ez az előkelő hölgy a mi pavillonunkba.

A sok beszéd kifárasztott. Lehunytam szemem, hogy kissé szundikáljak. De nem tudtam. Szemem előtt ott le-

Étterem egy Cosulich tengeri-hajó fedélzetén

begett a főápolónő esinos, finom alakja. Obbágné volt-e, vagy Udvardyné, mindegy!

A pavillonban nagy tekintélyem lett. Egyre-másra fordultak hozzám protekcióért. Kiváltságos gondozásom mindenkinek feltűnt. Ha valami jó volt, az első sorban az én tányéromra került. Fehérneműm mindig tiszták és újak voltak. Éjjel külön ápoló ügyelt reám és mindig bőségesen elláttak olvasnivalóval. Mint később értesültem, tisztiszolgám, egy ravasz, sunyi fickó, mindenkinek eldicsekedett velem.

Két nap múlva ismét a műtőbe kerültem. A főtörzsorvos boldogan ujsárgolta a főápolónőnek:

— Az amputálást elmellőzhetjük, de a beteg fokozottabb gondal ápolandó.

Az asszony hálásan nézett az öreg úrra.

— Köszönöm, főtörzsorvos úr!

Mikor ágyamban feküdtem, hozzám lépett és a két kezét nyújtotta:

— Gratulálok, hadnagy úr!

Megragadtam kezét és az ajkamhoz nyomtam. Mintha második életemet szívta volna ki a finom kék erekből.

— Köszönöm, hálásan köszönöm, nagyságos asszonyom!

Elpirult és elrántotta kezét az ajkamról.

— Hagyja csak a hálálkodást. Felebaráti kötelesség volt tőlem.

Egy napon hordozható íróasztallal közeledett felém.
— Most már elég ereje van, hadnagy úr, ha óhajtna valakinek levelet írni, megteheti.

— Óh igen, nagyon szeretnék két levelet megírni.

Felemelkedtem, de erős fájdalom vágott belém és visszaestem a párnára.

— Látom, még nagyon gyenge. Talán megírnám én.

— Irja meg, kedves főápolónő. Az egyiket az édesapámnak.

— S a másikat?

Élesen néztem rá és úgy feleltem:

— A másikat meg özvegy Udvardynének.

A főápolónő szép arca megrándult. De igen jól tudott uralkodni magán és látszólagos egykedvűséggel kérdezte:

— Talán jövődöbelije az a bizonyos Udvardyné?

Hevesen ráztam meg a fejem.

— Nem! Udvardynének nem én vagyok a jövődöbelije.

Mankó! Mindig borzalommal gondoltam erre a primitív faalkotmányra s most a hónap alatt érzem. Egész testemet ez viszi. A vállam fáj tőle. Kikiváncoltam a szabadba és elindultam a mankóval. Nehezen ment a lépések egymásutánja. A főápolónő a másik pavillonból jött ki és meglátott. Hozzám sietett és a hónap alá nyúlt. Telt karjának áramló melege jólesett megkínzott testemnek.

— Hová akar menni?

— A temetőbe.

— Jó, majd elkísérem.

Hirtelen nem is tudom honnan, nem is tudom hogyan, de cinikus keserűség buggyant föl bennem. Mit akar ez az asszony velem? Miért nem hagy magamra: a mankómra? Mit kísér? Mit ápol? Miért gondoz? Mi célja van ezzel? Hirtelen vágyam támadt rá, hogy megsértem. Durván támadok rá. Gúnyos mosollyal fordultam tehát hozzá és merészen vágtam arcába a kérdéseket:

— Honnan ez a megkülönböztetett bánásmód? Miért ez a gondos ápolás? Talán azért ápol oly önfeláldozóan, mert egyszer az életére törtem?

A főápolónő hideg, márvány arca most meg se ragyogott. Kiegyenesedett és hangja elpuhult:

— Nem értem, egyáltalán nem értem kifakadását. Amit eddig tettem, felebaráti kötelességből tettem. Semmi egyéb nem vezérelt.

E hideg, puha szavak még jobban felingereltek.

— Mert kínoz a nagylelkűségével? Beismerem, hogy felette áll a többi asszonyoknak. Jóval fizet a rosszért. De csak azt ne mondja, hogy özvegy Obbágy. Dénesné nem érti meg, amit Genesi Károly mond neki!

E szavakra a főápolónő elengedte a karomat. Rám nézett. Szemből feneketlen hűség és önfeláldozó lemondás ömlött felém. Ajka megvonaglott, ahogy elvált tőlem:

— Isten vele, hadnagy úr! Nem tudom, hogy mit beszél most, de azt hangsúlyozom, hogy nem érdemeltem meg.

Elsietett. Izmos, karsú alakja könnyedén távolodott és én pillanatra azt hittem, hogy minden önbizalmamat magával vitte, mert nagyon nyomorultnak és elhagyatott-nak éreztem magam. Egy útszéli padra roskadtam le, míg mankóm nagy koppanással nyúlt végig a földön.

De hát hogy is foghattam rá, hogy Obbágyné? Arról, hogy nem Udvardyné, régen meggyőződtem, mert az Udvardyné hangja, hanghordozása, jól agyamba véssődött. Ezé pedig nem olyan volt. Az Obbágyné hangjára meg úgyse emlékezhettem. Kétszer beszéltem vele mindössze; mind a kétszer különös körülmények között és nagyon régen, évekkel ezelőtt. A látszat csalhat. Engem is megesalt a látszat és cinikus nyerseségem elűzte mellőlem a legönfeláldozóbb ápolót. Nem láttam többé.

Elkerüle pavillonomat s mikor már mankó nélkül is végig tudtam sétálni a hősihalottak sírhantban gazdag temetőjén, gondolataim kikiváncoltak a nagy világba. Eddig csak magammal foglalkoztam. Nem érdekelt semmi más, csak az egészségem. Belesülyedtem az éneembe és ott örököttem a saját belső világom kapujánál. Most már kifelé kíváncoltam. Legelőbb is lelkiifurdalást éreztem félbemaradt házasságom miatt. Erzsébetnek becsületemmel tartozom. A becsület tehát kiszólit innen, egyenesen hozzá, Erzsébethez.

Nincs más útam e kórházból. Nem is szabad, hogy más legyen. Nagyon átalakulva éreztem ezt. Mintha mással történt volna minden, ami az én sorsomat hajszolta és én csak úgy bíraskodnék fölötte. És eszembe jutott az Erzsébet levele nének lelket marcangoló tartalma: „Nekem jogom van magához és e jogomból nem engedek.“

Szabadság! Nagyot tágult a tüdőm, mikor elhagytam a barakk-kórház vasrácsos kapuját. Szabad voltam, nagyon szabad. Szinte elhagyatott, amolyan utcára vert árva. Mikor kifordultam a kórház-irodából, messziről ismét láttam őt, önfeláldozó ápolómat, aki odaadta volna egészségét egészségemért, de akinek ezért érthetetlen lelkikényszerből durvasággal fizettem.

Nagy alázatossággal köszöntem feléje. Megállott. Nyilván nem ismert meg. Sokáig néztük így egymást szólanul. Végre felismert. Arcán enyhület oszlott szét, homlokára azonban bánatos ború ereszkedett. Csendes mosollyal intett felém istenhezádatot és mire valamit szólhattam volna, eltűnt a pavillonok útvesztőjében.

mit szólhattam volna, eltűnt a pavillonok útvesztőjében.

Bántott ez a néma bucsúzás. Mindenemmel neki tartoztam és nem adtam semmit. Már kint voltam a város porfelfős utcáin, mikor nagy elhagyatottságomban hálátlan nyomorultnak éreztem magam ezzel az önfeláldozó, fitokzatos asszonnyal szemben.

Álomba ringatott egy rohanva guruló első osztályú kocsí. Még a vonat is gyorsabbnak tetszett, hogy rég teljesíttetlenül hagyott kötelességemet akarom végre elintézni. Bizonyos elfogódottsággal gondoltam az elkövetkezendőkre. Mikor Kaponya mellett hintázott el velem a vonat, szívemet egy jól ismert, de névtelen érzés kapta marokra és faesarni kezdte. Eh! gondoltam magamban: a becsület még a szerelemnél is előbbrevaló. És az a szerelem, ami oly sokáig idekötött, évek múltán valahogy szétfolyt. Talán ha ismét elfűjtam volna a hamu alatt szunnyadó parázs

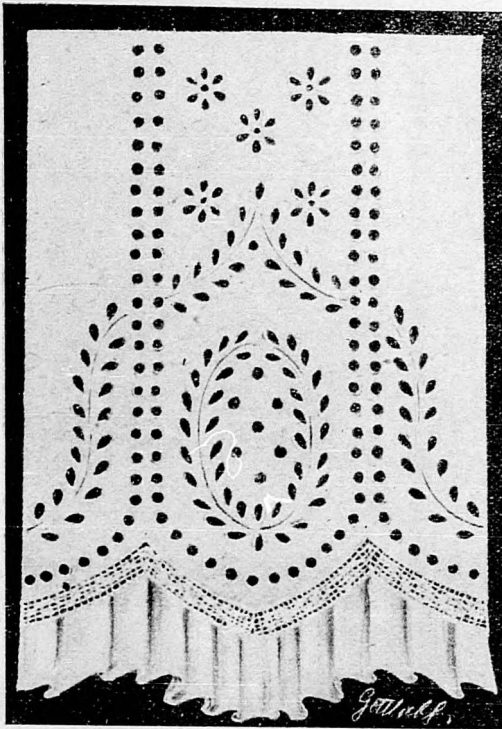

még életképes darabkái? De így, egy kegyetlen katonai élet után, a kötelesség és becsület előbbre valónak bizonyult. Így gondolkoztam akkor is, mikor a jól ismert állomáson kibicegtem a vonatból. Itt folytak le életem legtragikusabb napjai. Ha még egyszer át kellene élnem, ekkora tapasztalattal és lehiggadással, nevetnék rajta. De akkor? Édesanyámtól örökölt aggódó és dacos természetemmel botorkáltam végig azt a kánpadot. Emlékeim azonban élénken rajzoltak fel és ismét eszembe jutott a könyvnyitító asszony mosollyal kísért végzetes szava:

— Önnek sohasem lesz felesége. —

Megráztam a fejem és elmosolyodtam. Rágondoltam, hogy immár két éve nős vagyok és még nincsen feleségem. Tetszett ez a furesaság. No, de most már véget vetek mindennek és megbizonyítom magamnak a jóslat ellenkezőjét.

Lajkó Pétert kerestem föl legelőbb. Kissé furesán éreztem magam, mikor a Margit sápadt, szenvedő arcát viszontláttam. Hírfelen fel akartam kiáltani:

Vitrázs (Goitlieb-modell)

— Ez az a Teleházy Margit? Ez az én első meny-asszonyom?

Kezet nyújtott és hagyta, hogy csókot nyomjak rá.

— Üljön le.

Hideg, de bánatos volt. Körülnéztem a lakásban és megdöbbsent a halk egyhangúság.

— Hol van Péter?

Margit az ölében nyugvó fehér kezét nézte.

— Péter? Péter eltűnt. Nem tudom él-e még, vagy halott. Egy éve semmi hírt nem hallottam felőle.

Kötelességsajnálkozással fogtam meg a hervadt asszony kezét.

— Margitka! Ne epossze magát. Péter él, Péternek élnie kell.

Remény-örömmel nézett rám.

— Talán hírt hozott róla?

Vigasztalva feleltem.

— Nem. Én kórházból jövök, de úgy érzem, hogy Péter él. Neki élnie kell. Az én érzéseim nem szoktak csalni.

(Folyt. köv.)

FIATAL ANYÁK ISKOLÁJA

Irja: Dr. Halász Alfréd főorvos

Gondolatok iskolába kerülő gyermekekről

K. Hölgyeim, ugy-e már tapasztalták, hogy ha valaki több ízben nyilvánvalóan valótlant állít, úgy a végén nemcsak mások hiszik el azt, hanem már ő maga is szentül meg van győződve hazugságának igaz voltáról. Például jogászörökben közismert a hamis tanú típusa, akinek az első tárgyalás alatt még bizonytalanul hangzó vallomása a felebbviteli fórumokon hangban és tartalomban annyira ércesedik, hogy végül már saját magát sem tudja megkülönböztetni holmi igazmondó Jánostól. Jánosról emlékezve meglevenedik előtünk vitéz Hány János modern alakja, a világháború vasúti átjárókat őrző népfelkelője, kinek kezében ma, a visszaemlékezés ködén át muszkaféjeket lyukgató gépfegyverre változott át a königgrätzi csata zajában örökké megnemült jó öreg Wernld pus-kája. No, és hol az a szülő, aki iskolába kerülő gyermekének elmondaná, hogy diákkorában jó néhány szekundával megrakodva érkezett haza vakációra? Dehogyan is, hiszen a példaadás kedvéért annyit említenek színleles bizonyítványait, hogy végül rabja lesz saját autoszugesztíójának.

K. Hölgyeim, maradjunk csak ezeknél a képzelte jeles bizonyítványoknál, ismételten hangsúlyozva, hogy a kegyes család elkövetőit sohasem merészkedem Önök közt keresni, kik e sorokat olvassák, ilyenkor mindig másokról van szó. Egynemes cél érdekében hajlandó vagyok most ezen ismeretlen szülőkhöz hamis tanúként odaszegődni. Tanúskodom minden szülő tanuló bizonyítványának kitérő volt mellett, mert gyermeke előtt minél tökéletesebb alakjában kell a szülőnek szerepelni, tanulmányában való előhaladására ezáltal is nagyobb buzdítást nyer. Hamis tanúnak azonban nem adom oda magamat ingyen, ellenszolgáltatásul azt a határozott ígéretet veszem Önöktől, hogy igazságosak és megértők lesznek iskolás gyermekeikkel szemben. Önök a tudás létrájának magas fokán állnak, ők most próbálgatnak annak legalsó fokán felkapaszkodni. Ne követeljenek meg tőlük mértföldjáró eszmák iramában való haladást, inkább szálljanak le hozzájuk, kis kezeiket megfogva lépkedjenek velük együtt fokról-fokra. Az első kezdetleges betűvetések és rajzok még nem engedik sejtetni a jövő nagyságot, de legyünk csak meglepedve velük, hiszen gyakorlat teszi a mestert, meglássák, mihamar túltesz a tanítvány mesterén. Az akadozó számolás se keserítse el a szülőket, hiszen azok a játékos kis fejceskék másra voltak eddig berendezkedve, minthogy a számok feleltre készen glódába sorakozva álljanak bennük. Tagadhatlan, hogy gyermek és gyermek közt nagy különbségek adódnak szellemi készség tekintetében: egyik tanuló gyors és határozott léptekkel iramodik fel a tudás létráján, a másikat bizony mindig a lába alá kell nézni, hogy le ne zuhanjon, de komoly kitartással a lassú is utóleri a gyorsat. Kettős feladat vár e ponton a szülőre: egyrészt szerető türelemmel kerestül segíteni gyermekét a tanulási kezdetének nehézségein, másrészt a kellő időben önállóságra szoktatni tanulmányaiban. Az első feladatot könnyű betölteni, csak képzeljék oda magukat kis gyermekük helyzetébe és értsék meg szívből azt a nagy vállalkozást, hogy búsult mondva a játéknak, le kell ülni az asztal mellé és a tanító bácsi rendelkezésére mindenféle furesa dolgokat kell lerajzolni, sőt elolvasni, hogy az egyik rajzot „i”-nek hívják, a másikat „ü”-nek. Fogják meg hát eleinte azt a bártortalan kis kezeikét és vezessék szépen, türelmesen a betűk és számok utcájában. De csak addig adják meg ezt a támogatást, amíg a kis tanuló önbizalomra ébredve, saját író tollán megtanul egyedül járni; most vegyék ki hóna alól a mankót, hadd készítse el ő önállóan a feladott leckét, nem baj, ha itt-ott hibát is ejt, a tanító bácsi figyelmeztetése ugyanis helyes irányba tereli majd, tanuló-társainak tökéletesebb munkája pedig felébreszti benne a verseny ösztönét és törekedni fog jobb eredményt elérni. A szülő most már elérkezett feladatának másik részéhez. Ezentúl csak gondoskodjék az étkezés, pihenés és tanulási idejének célszerű beosztásáról, ellenőrizze a feladott napi

lecke elkészítését és óvja meg a tanulás komolyságát azáltal, hogy ezen idő alatt gyermekének figyelme csak a tanulásra legyen irányítva, játék ne érdekelje és a környezet ne zavarja. Ismételtem, hogy ne vonjon le a hamis következtetést a szülő abból, ha gyermeke eleinte nem mutatja azt a gyors szellemi fejlődést, ami nem mindegyik tanulónál bontakozik ki egyszerre. A szellemi előhaladásban is tapasztalunk olyan — jelentőség nélküli — különbségeket, amilyenek például a csecsemők fizikai fejlődésében észlelhetők. Lám csak, a Pista gyerek milyen kétségbejöttön esenevész volt kiskorában, keskeny, sápadt arccsókája mennyire elütött a többiek pufók, rózsás ábrázatától, a szomszédok vele egyidős Gyurikája már régen járt, amikor ő még a felülés tudományával küzdött: ma — tessék csak benézni a kerítésen át az iskola udvarába, tízperces szünet alatt sorban vagdossa földhöz társait, talán — legkönyebben a Gyurikát.

A gondolatfűzés most eljuttatott ahhoz az állomáshoz, ahol az iskolába kerülő gyermekéért aggódó szülői szeretet kétségbeesetten szokott időzni. A fiúcska nagyon eleven: mint iskolás, már nem is nagyon engedi kéznél fogva átvezettetni magát az utcán, iskolába érkezve a tanító bácsinak illedelmesen köszön ugyan, de pajtásait már barátságos fülhúzással üdvözlő, tanítás alatt inkább a tanterembe tévedt darázs köti le figyelmét, olyan mulatságos, ahogy menekülésében nekivágódik az ablaknak, majd a tábla mögé búvik. Szóval mindenképpen lesújtólag hat a hír, hogy kis drágánk nagyon esztelen. Itt a helyzet itt se nagyon kétségbejött. Elsősorban a Pistike anyukája vallja be őszintén önmagának, hogy ő is a csemetekor apró csinytevéséin keresztül jutott el fejlődésének komolyabb, higgadtabb időszakához, sőt, mintha a visszaemlékezésnek ezek az apró zökkenések adnának meleg hangulatot. Persze, mi érett felfogással másképp látjuk a helyzetet és úgy szeretnők, ha gyermekünk első lépésével is már komolyságról, nyugalomról tenne tanúságot. Tessék itt élesen különbséget tenni elevenség és nevetlenség közt. Bizonyos illemszabályok, melyek az utcán, sétaközben való viselkedésre, vagy például evés közben az asztalnál való magatartásra vonatkoznak, már annyira jellemzőnek iskolás korban levő úri gyereket, hogy ezt tagadhatlanul meg kell kívánnunk és a gyermek értelméhez alkalmazkodva, a jó magaviseletet okosan el is kell vele sajátíttatnunk. A gyermek ezen otthonról hozott társadalmi alkalmazkodását csak hatványozza az iskolai nevelés szeretetteljes eszközökkel dolgozó fegyelme. Legyenek meggyőződve róla, hogy az iskolában ma már nem töleséren keresztül töltik a tudományt gyermekeink fejébe, a tanító bácsi és tanító néni elfogulatlanul ismerik fel tanítványaik lelki tulajdonságait, hogy a nemes jellemvonásaikat erősítve, még hatásosabbá tegyék az otthoni nevelés törekvéseit. Ne méltóztassék azonban megtagadni a gyermektől bizonyos fokú elevenség megnyilvánulásának jogosultságát akkor, ha ezen jelenségek a jólneveltség határait nem lépik túl. Elevenség mindig életrevalóságot jelent és higgyék el nekem, hogy ott az iskolaudvar sarkába félfenken elhúzódozó gyerek, aki nem mer elguruló labdája után szaladni, az életben is mindig hátul fog kullogni. A Pista gyerek ellenben nem ismer majd az élet küzdelmeiben akadályt, ezeket is ép oly bátran legyűri, mint most a szegény Gyurkát. — Félreértés ne essék azonban, liberális felfogásom hirdetésével nem akarok anarchiát teremteni az iskola udvarán, nem is arra valók ezen gondolatok, hogy kis barátaink tudomást szerezzenek róluk, csak a megértést, gyermekeink lelkéhez való közeledést óhajtom akkor, amikor a mondottak alapján nagyon szépen kérem Önöket, kis csemeték helytelen cselekedeteit ne fölényes parancsszóval törjék le, hanem akaratukat megértéssel, szeretettel, türelemmel hajtsák a jó, a szép, a nemes felé!

KÉZIMUNKA

Rovatvezető: **Gottlieb Gyula iparművész, kézimunkaspecialista**
Budapest, IV., Hajó-u. 12-14. Nyílt üzlet az udvarban.
Telefon: Aut. 811-26.

<i>Négyszögletes milieu:</i> Angol madeira és madeirahímzéssel 90/90 cm. nagyságban, elsőrendű lenvászonra előrajzolva	8.60 P
Lenbatsiztra előrajzolva	12.— „
Elsőrendű siffonbatsiztra előrajzolva	4.— „
Szúrt sablonja	2.— „
Hozott anyagra előrajzolva	1.20 „
Kézihímzés munkabére	28.— „
<i>Hímzett stor:</i> Madeira és angolmadeira kivitelben, kézi huzott ajourral, 150/260 cm. méretben, elsőrendű francia fehér, vagy ecürsínű tuszorra előrajzolva	30.— „
Teljesen készen	120.— „
Hozott anyagra előrajzolva	6.— „
Szúrt sablonja	6.— „
<i>Egyszerű vitrage:</i> Madeirahímzéssel és recebetéttel, vékonyan beszegett fodorral, cérnagrenadinra 50/85 cm. nagyságban előrajzolva, betét nélkül, hozzávaló kiszabott fodorral 2 darab	8.— „
Teljesen készen, kézi hímzéssel, tisztítva, 2 darab	25.— „
Hozott anyagra előrajzolva 2 darab	1.20 „
Szúrt sablonja	1.20 „
<i>Gyermekszobakészlet:</i> Ágyterítő és szárnyfüggöny madeirahímzéssel. Ágyterítő 3 oldalt díszítve (ágy falhoz állítva), teljesen készen cérnagrenadinból 140 cm. hosszú, 140 cm. széles	48.— „
Ábra szerint 2 fodorral	56.— „
Hozott anyagra előrajzolva 3.— vagy	4.— „
Szúrt sablonja	4.— „
Szárnyfüggöny: méret szerint ára változik.	
<i>Ollózott zsebkendőtartó:</i> richellieu középmodiummal, 18/36 cm. méretben, finom batsiztra rajzolva, hátlappal és tüllel együtt	2.50 „
Szúrt sablonja	1.— „
Hozott anyagra előrajzolva	—40 „

„Orient” hímzőráma, szabályozható:

30 cm. nagyságban	2.60 „
40 „	3.— „
50 „	4.20 „
60 „	4.50 „
70 „	4.80 „
80 „	5.20 „
90 „	5.90 „
100 „	6.70 „
120 „	9.— „
150 „	12.— „

Megrendelhető Gottlieb Gyula iparművésznél. Iskolák és kereskedők 15 százalékos engedményben részesülnek. Utánvételes rendelésnél porto 80 fillér.

Kichler szücs

EGYETEM-TÉR 5. ○○○ AUT. 873-75.

TÁRSASÁGBÓL

Halló, kezét csókolom, Nagyságos Asszonyom. Igen, én vagyok. Nagyon kedves, hogy reklamál, nem veszttem el kérem, csak kissé elesavarogtam. De-hogy is gondoltam, hogy ebből konfliktus támad. Ugy történt velem is, mint az egyszeri polgármesterrel, aki, mikor egyszer kitétte városából a lábát, kiapadt a város kútja. Hazatértekor a városatyák deputációval fogadták és elkeseregtek a nagy bajt. Mire a polgármester rendületlen meggyőződéssel mondta:

— Látjátok, csak egyszer teszem ki a lábamat itthonról és kiapadt a vízünk. — Aztán előkeresztette a jó mordályt, belövetett a kútba és a csoda megtörtént, a víz felbugyogott. Képzelve maga elé a polgármester önelégült mosolygós ábrázatát... Az én elruccnásom miatt is kiapadt a „Társaság” kútjának forrása, próbálgatom megindítani, hogy a régi friss, mesélő csobogásával esőrgedezzen újból. Legelőször is a kis Pistát szólaltatom meg.

Nézi, bámulja Pistuka legújabb testvérkéjét és csodálkozva felkiált:

— De, apukám, édes, ennek a babának nincs haja...

— Légy türelmes, fiacskám, — nyugtatja meg az apa, — majd megnő.

— De, apa kérlek, a babának fogai sincsenek...

— Majd kinőnek azok is.

— De nézd, apukám, a baba arca csupa ránc...

— Nem tesz semmit, kis fiam, majd később szép síma lesz az is.

Mire a kis Pista nagy komolyan így szólt:

— Apukám, én azt hiszem, mi be vagyunk csapva. Nekünk egy *öreget* küldtek.

Távollétem alatt előfizetőink köréből kedves üdvözlletet küldött: R. Reissmann Gizella Budapestről, Dr. Kohaut Antalék Semenyéről, Bánovszky Erzsi Balatonlelléről, Kiss Gusztávné Pap Aranka körjegyző neje Harkányfürdőről, Gálosné Czukelter Lucy Balatonföldvárról, Perce Károlyné Máriacellből, Dr. Rónayné Budapestről, Özv. Cserépy Zoltánné Kraljevicáról, Várkonyi Titusz Stíriából, vitéz Sajó Lászlóné Párisból, dörgiesei Antal Jánosné Budapestről, Palásthy László Berlinből, Céli Mária Alfenzből, Szarka Ilona Veszprémből. Hálás meleg köszönettel viszonzzuk.

Örömmel jelentem, hogy oravicai és göresönyi Mihálovits Melittát, Mihálovits Zoltán tábornok és neje, nemes Traun Amália leányát eljegyezte Kóródy-Katona János volt országgyűlési képviselő, Szatmármegyei főszolgabírája, Társadalombiztosító Intézet titkár. — Horváth Klárikát Lengyeltőtiből eljegyezte balassagyarmati Baintner Ferenc gépészmérnök. — Thémés Irént feleségül vette Nagy József, Pécs. — Varga Manci és Sítger István Pesterzsébeten házasságot kötöttek. — Szamaránczky Margit és Király József Tarhospusztán tartották meg esküvőjüket. — Margovics Terus tanítónőt feleségül vette Tüz Viktor, Veszprémpinkőcon. — Múlt hóban esküdtek egymásnak örök hűséget: Vágó Bözsike és Zelenák Pál gazdasági inféző „Sajószögeden, Tanuk voltak a menyasszony részéről-gróf Bethlen Pál földbirtokos, a vőle-

gény részéről Dadányi Miklós földbirtokos. — Palánkay Mici és dr. Thold István Polgárban házasságot kötöttek. — Kolopp Viki és meszléni Nagy Pál múlt hó 28-án tartották esküvőjüket a mosoni r. kath. plébániatemplomban. — Cseh Pirike és Vécsey József áll. tanító Tiszafüreden jegyet váltottak. — várkonyi Baráthy Valéria és kápolnai Pauer Ottó házasságot kötöttek Budapesten. — Horváth Imrus és Dvoracek János jegyet váltottak Budapesten. — Bozzay Rafaela és Buzás Sándor m. kir. tüzérszázados Zalaegerszegen megtartották esküvőjüket, Bosnyák Schreiner Jolikát, Schreiner Jenő bányafogdnök és neje Uson Ilonka leányát Salgótarjában a múlt héten vezette oltár elé az evangélikus templomban Tisch László műszaki vállalkozó. A menyasszony násznagya dr. Nusztek Székely Sándor ügyészségi alelnök, a vőlegény részéről pedig Gerő János bányafőmérnök volt. Mindnyájuknak szívből gratulálunk és kívánjuk, hogy boldogság kísérje útjaikon.

Halló... A belga királyi pár Olaszországból, ahol az olasz királyi párnál tettek látogatást, ismét hazautazott. — Louis de Vienne francia követ szabadságát hazájában, Franciaországban tölti. — Lehóczky Antal dr. közjegyzőt a Johanita-rendbe felvették. — Bethlen Gábor-ünnepséget rendeznek Debrecenben nov. 14-től 18-ig a nagy erdélyi fejedelem uralkodásának háromszázéves évfordulója alkalmából. A legfőbb védnökséget Horthy Miklós kormányzó Ofömméltósága és Bethlen István gróf vállalták.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége felhívást intéz a Magyarországon és külföldön élő magyar közönséghez, akiknek tudomásuk van arról, hogy 18 éven aluli gyermekek a világháborúban, vagy az azt követő súlyos időben, fronton, a front mögött, vagy idegen földön rendkívüli körülmények között, családfenntartásban, apa,

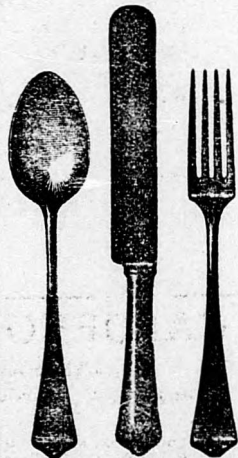
A világszerte elismert, elsőrangú minőségű Medve-védjegyű evőeszközök, tálalószerek és tiszta nikkedények minden szakmabeli üzletben kaphatók.

BERNDORFI FÉMÁRUGYÁR

KRUPP ARTHUR RT.

Magyarországi fióktelepe

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 4.

vagy anya helyettesítésében, hazaszeretetüknek, bátorságunknak, vitézségüknek, önfeláldozásuknak, hűségüknek, lélekjelenlétüknek fényes tanujelét adták, gyermekhőstettekét követték el, amelyek a magyar léleknek, a magyar nemzetnek jelentős értékmérői, az arra vonatkozó adatokat: név, kor, hely, idő, stb. lehetőleg pontos megjelölésével szíveskedjenek a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége címére: Budapest, VII., Rózsa-utca 23. szám beküldeni. Magunk részéről is szívesen támogatjuk e nemes akciót és mindenkit felkérünk, hogy ha tudomásuk van ilyen gyerek-hőstettekről, az akció sikerét mozdítsák elő.

A Magyar Protestáns Nők Országos Szövetsége VI. országos nőimunkakiállítására november havában nyílik meg IV., Királyi Pál-utca 9., félelelet alatt. Nagyságos Asszonyom figyelmét ezuton is van szerencsém felhívni.

Öszinte részvétellel kell megemlékeznünk Funak Kálmán máv. tisztviselő, lapunk hívének és igaz, melegsívű barátunknak Kistarcsán történt tragikus elhalálozásáról. — Magyar Gyula közs. főjegyző, lapunk lelkes pártfogója, életének 49-ik évében Budapesten elhunyt. Baráti részvétünket küldjük a gyászoló családoknak.

Hallotta, Nagyságos Asszonyom, hogy a Baross-Szövetség esti kereskedelmi tanfolyamot rendez Dohány-utca 32. szám alatt? Ha érdeklí, fölvilágosítást nyújtanak a Szövetség Váci-utca 56. sz. alatti irodájában.

Családi életünkkel szorosan kapcsolatban levő hű cseleldről mondok el egy kis epizódot:

— Járt itt valaki, amíg én odavoltam?

— Igen, nagyságos asszony, Körmendiné volt itt öt óraker.

— Persze, persze, nagyon mérges volt, hogy nem talált itthon.

— Hát egy kicsit igen, nagyságos asszony, de én azt mondtam neki, hogy ne mérgeződjék, mert ez egyszer a nagyságos asszony valóban nincs idehaza.

Halló... Melegen ajánlom figyelmébe nagyságos asszonynak is Hangay Sándor író Kékkönyvét, mely második kiadásban most hagyta el a sajtót. Hangay értékes írásművészetét nem kell pertraktálni, mert az írásait jellemző lebilincselő modorával, markáns színeivel, tömör mondani-álóival mindig élvezetet tud nyújtani az olvasónak. Szereplő alakjainak ábrázolását fantáziával és művészettel oldja meg és a legegyszerűbb problémát is műveltsége zsenialitásával boncolja. Értékes poétalelkének újabb mozaikdarabja ez a könyve. A könyv ára portóval 2.30 P. Megrendelhető szerzőnél.

Halló... Hallgatásom jóvátételül két kedves viccel búcsúzom.

Azt mondja az apa a fiának:

— Jegyezd meg jól, fiam, hogy nincs nagyobb gyáva-ság, mint egy nálunk gyengébbet megütni.

— Igy is van ez, apuskám, de ezt te is jegyezd meg jól magadnak.

Más.

A debreceni vonalon történt. Egy úr beszáll a vonatba. Hajduszoboszlón bejön a kalauz és az illető úr kér tőle jegyet Kabáig, majd Kabán újból vált jegyet Püspök-ladányig és ugyanígy vagy öt állomáson keresztül.

Furcsának találtam a dolgot és mikor Fegyverneken már a nyolcadik jegyet váltotta, megkérdeztem tőle, hogy mit jelentsen ez?

Utitársam így fejtette meg a rejtélyt:

— Gyöngye a szívem. Sohasem lehet tudni, mikor mondja fel a szolgálatot, azért jó, ha az ember egy kissé óvatos, mert tetszik tudni, takarékoskodni kell.

Legközelebbi beszélgetésünkig eszokolom a kezét.

MIT FÖZZEK?

Október 11. Péntek: Francia burgonyaleves, paraj-tükrtojással, turósgombóc, gyümölcs. — **Vacsora:** Kocsányáshal tartárral, tejbe rizs, gyümölcs.

Október 12. Szombat: Zellerleves, töltött paprika, aranygaluska citromkrémmel. — **Vacsora:** Vese-velő, rizsásgomba-körítés, fejes saláta, sajt, gyümölcs.

Október 13. Vasárnap: kacsapróléklevés májséberli-vel, karfiol tejfellel és vajjal sütvé, kacsapecsenye, sült-burgonya, káposztasaláta, habröllő. — **Vacsora:** Liba-máj aszpikban borecetes tormával, hideg sült vegyes salá-tával, sajt, gyümölcs.

Október 14. Hétfő: Húsleves finom metélttel, főtt hús, petrezselymes burgonyakörítés, paradicsommártás, omlós almáspité. — **Vacsora:** Friss kolbász sütvé, burgonya-salátával, gyümölcs.

Október 15. Kedd: Karfiollevés, göngyölthús tökfőze-léssel, mogyorótorta csokoládékrémmel. — **Vacsora:** Csirkepaprikás tojásosgaluskával, gyümölcs.

Október 16. Szerda: Zöldséglevés csepegtetett tész-tával, nyúlgerinc sütvé tejfellel és szalonnával, burgonya-krokot-körítéssel, rácos tészta. — **Vacsora:** Kirántott borjuszelet vegyes kompóttal, vegyes sajt.

Október 17. Csütörtök: Gombaleves, rakottkáposzta, kakaószelet. — **Vacsora:** Virsli tormával, sajt, vegyes gyümölcs.

Október 18. Péntek: Savanyu tojásleves, kirántott hal, zellersaláta, túrósbéles. — **Vacsora:** Lágú tojás, vajas-kenyér, vegyes sajt, gyümölcs.

Október 19. Szombat: Lebbencsleves, majoránnás me-télt, gyümölcs. — **Vacsora:** Vagdalt libamell, röstelt burgonya, paprikasaláta, gyümölcs.

Október 20. Vasárnap: Ragouleves, karfiol vajjal és morzsával, libapecsenye szeletekbe sült burgonyával és párolt vörös káposztával, gesztenyetorta tejszinhabbal. — **Vacsora:** Hideg sült, orosz hússaláta, sajt, gyümölcs.

EGYSZERŰ ÉTLAP

Október 11. Péntek: Burgonyaleves, turós gombóc. — **Vacsora:** Körített liptói zöldpaprikával, gyümölcs.

Október 12. Szombat: Zellerleves, töltött paprika. — **Vacsora:** Rizsásgomba salátával, gyümölcs.

Október 13. Vasárnap: Csontleves, sertéscomb egybe-sütvé, párolt káposzta, kakaó-szelet. — **Vacsora:** Hideg-sült burgonya-salátával, gyümölcs.

Október 14. Hétfő: Húsleves finom metélttel, főtt hús petrezselymes burgonyával, paradicsommártás. — **Vacsora:** Leleső virslivel, gyümölcs.

Október 15. Kedd: Karfiollevés, nyúlgerinc sütvé tej-fellel, burgonyakörítés, gyümölcs. — **Vacsora:** Tea, csészárhús, gyümölcs.

Október 16. Szerda: Zöldséglevés, szilvágombóc. — **Vacsora:** Borjupörkölt galuskával, gyümölcs.

Október 17. Csütörtök: Gombaleves, rakottkáposzta. — **Vacsora:** Parizer, vajaskenyér, gyümölcs.

Október 18. Péntek: Bableves, lekvárosderelye. — **Vacsora:** Kávő, vajaskenyér, gyümölcs.

Október 19. Szombat: Lebbencsleves, savanyutüdő zsemlyegombóccal. — **Vacsora:** Tojás gombával, gyümölcs.

Október 20. Vasárnap: Hamishúsleves, kirántott bor-juszelet, szeletekbe sült burgonya, káposzta-saláta, almás-és diósretes. — **Vacsora:** Száraz kolbász, magyar-sonka, gyümölcs.

**Kis lakások
nagystilű berendezésében**

a Butorcarnok Szövetkezet Lakásművészeti osztálya specialista
VIII., Rákóczi-út 7. (Pannonia mellett)

CALDERONI és TSA
LÁTSZERÉSZEK
Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. sz.

Látcsövek, szemlvegek, orrcsípítők.
Fényképezési készületek és cikkek.
Barcméterek, hőmérők

HÁZTARTÁS

Pergelt daraleves. Ahány személyre készítünk levest, annyi kanál nagyszemű darát veszünk. Hat kanál darát egy jó kanál zsirban megpirítunk, hogy a dara szép piros legyen, de nem szabad megbarnítani. Öntünk egy fazékba két liter vizet, teszünk bele mindenféle zöldséget, vöröshagymát. Félóraig főzzük, a zöldségről a levet a forró, pergelt darára öntjük, szitán át törjük bele zöldséget, sózzuk meg és főzzük fel. Vigyázzunk, hogy a leves ne legyen sűrű, amit víz hozzáöntésével szabályozhatunk.

FŐZÉSRE, SÜTÉSRE, EVÉSRE

Boon csokoládé

OLCSÓ ÉS KITÜNŐ

Májséberli. (Levesbevaló). A májat szitán áttörjük, 4 tojássárgáját 8 dg. friss vajjal habosra keverünk. Beletesszük a májat, 3 kanál lisztet, sőt, borsot és a 4 tojás habját. Egy kis tepsit kikenünk, kilisztezzük, a keveréket betesszük, kisütjük és azután apró kockákra vágjuk.

Hollandi előétel. Hat deci tejet 4 tojássárgájával, egy deci liszttel, kevés sóval jól elkeverjük, adunk bele 4 tojás-habját és kikent, liszttel jól behintett formába öntjük. Gőzben egy óráig fedő alatt főzzük. Tálaláskor olvasztott vajjal leöntjük és reszelt pármezánál meghintjük.

Toros káposzta. Egy nagy lábost tűzre teszünk, tegyünk bele egy kiló kövéres falatokra vágott disznóhúst s mikor sülni kezd, sózzuk meg, hintsük meg fél kávés-kanál törött borssal, a húst kissé pirítsuk meg, azután öntünk rá két merőkanál vizet és ugyanakkor tegyünk a húshoz egy tányér savanyúkáposztát, keverjük össze és fedő alatt fél óráig pároljuk. Többször kavargatjuk meg, nehogy odasüljön és ha szükséges, mindig egy kis vizet adhatunk bele.

Borjúszelet paprikásan. Egy kg. borjúhúst veszünk, szeletekre vágjuk, besózzuk, és minden szeletet kissé megpaprikázunk. Egy lábóban sütünk 10 deka apró kockákra vágott szalonnát, szűrőkanállal kiszedjük a tőpörtyüt és meleg helyre félretesszük. Az elkészített szeleteket bele rakjuk a kiolvadt zsirba, mindkét oldalán megsütjük, kevés vízzel pároljuk, míg megpuhul. Akkor két deci tejfelt adunk apránként bele és tovább főzzük, hogy jó sűrű mártása legyen. Rizskörítést adhatunk hozzá, a félretett tőpörtyüt ráhintjük a tál közepén elhelyezett hússzeletekre, a mártással leöntjük és azonnal tálaljuk.

Hideg hal tartármártással. Egy szép süllőt veszünk, megtisztítjuk, felbontjuk, jól megmossuk, kívül-belül megsózzuk és két óráig hagyjuk pihenni. Mély sütőserpenyőbe háromnegyedrész vizet teszünk, borecettel savanyítjuk, teszünk bele egy sárgarépát, petrezselymet karikára vágva, néhány szem borsot, egy babérlevelet, kevés citromhéjat. A halat beletesszük és befödve főzzük, míg a hal átfő. A tűzről levesszük és levében hűlni hagyjuk. Vigyázva tálra emeljük és a már előbb elkészített sűrű majonézzal bevonjuk. Kaviáros citromszeletekkel, aszpikkal, vörösrépával és madárbegysalátával feldíszítjük. Tartármártást adunk hozzá.

Nyúlpestém hidegen. A nyúl derekát nagyon puhára pároljuk, hogy mozsárban megtörve, szitán átpasszírozhas-suk. Együtt törünk vele a mozsárban egy tejjel áztatott zsemlyebelet. 12 deka szalonnát finom kockákra vágunk, 20 deka vajat, 4 tojássárgáját, sőt, egy késhegynyi pástétomport, apró kockákra vágott szarvasgombát, egy marék héjazott, hosszában kettévágott pistáciát keverünk hozzá. Szalámibélbe töltjük az egészet, erősen összekötözzük és kifőzzük. Azután kivesszük, hidegre tesszük és felszeljük. Ugyanezen masszát, ha a négy tojás fehérjéből készült habot hozzátesszük, formában kifőzhetjük. Kiborítva, leöntjük tartárral, vagy majonézzel. Tehetjük vajstészta közé és megsütve, felselve tálaljuk.

Almamártás. Fehér rántást készítünk, az almát meg-hámozzuk, vékony szeletekre vágjuk, sós, cukros vízben megfőzzük, ezzel a rántást feleresztjük, felforraljuk és tejfelt adunk bele.

RECEPTEK

Fagyasztott gesztenye. Fél liter tejszint keverünk kemény habbá és 38 szem sült gesztenye felét apróra vágva közé keverjük. 20 deka cukrot, vaniliát belekeverünk, formába tesszük és jég közé állítjuk három órára. A gesztenye másik felét letisztítva, pörkölt cukorba mártogatjuk és ha a habot kiborítjuk, szépen reárajuk köröskörül a tálban. Baán Istvánné, Budapest.

Pogácsa kenyértésztából. Fehér kenyértésztából egy darabot nyújtunk el lehetőleg vékonyra, ekkor finomra vágott sonkát kevés tejföllel eldörzsölünk, úgy, hogy kenhető legyen, a kinyújtott tésztát jó bőven egyenletesen kenjük meg vele, hajtsuk fel háromszor egymásután, fél-órai időközökben, hűvös helyen pihentessük és negyedszeri nyújtáskor egy és félujjnyira hagyjuk, bevagdassuk, tojással bekenjük, forró sütőbe tesszük és lassan megsütjük. Kellermann Elekne, Gödöllő.

Eperszelet. Vajstészta készitünk, vékonyra kinyújtjuk és tüzes késsel négyszögletes vékony darabokat vágunk belőle. A két, szemben lévő sarkot összefogjuk, tepsibe téve forró sütőben kisütjük, ha kisült, a már elkészített perrel megtöltjük. A szükséghez mérten veszünk földieperlekvárt, ezt porcukorral és egy tojásfehérjével habosra keverjük, a nyitott két oldalát ezzel megtöltjük és pár percre visszateszük a sütőbe. Barabás Sándorné, Debrecen.

Csokoládé máz. Nyolc evőkanál vizet 7 deka cukorral és két szelet csokoládéval tejfel sűrűségűre főzünk és a tésztát bevonhatjuk vele.

Szatmári Moldvay Lajosné, Gyoma.

Hajhullás, korpásodás
ellen

TRILYSIN

klinikailag kipróbált
biológikus hajerősítő

Mogyorószelet. Tizennégy deka lisztet 14 deka vajjal, 14 deka cukorral, 14 deka mogyoróval, 2 tojás sárgájával, 2 kávéskanál rummal jól összegyúrunk, kinyújtjuk, tepsibe tesszük, félig kisütjük, tetszésszerinti izzal vékonyan bekenjük, hat tojás fehérjéből kemény habot verünk, 20 deka vaniliás cukorral és 18 deka darált mogyoróval összevegyítjük és ráteszük. Ujra sütjük és keskeny szeletekre vágjuk.
Molnár Zoltánné, Pécs.

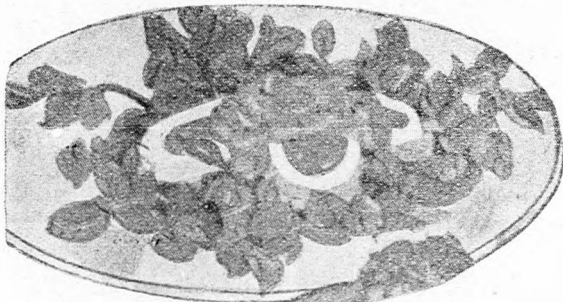
Rózsafánk. Porhanyós tésztát készítünk, keshátnyi vastagra kinyújtjuk és 3 fánkot szúrunk ki belőle oly módon, hogy a következő fánk mindig kisebb legyen, mint az előbbi. Ezeket szép barnára megsütjük és lekvárral úgy állítjuk össze, hogy a legnagyobb fánk alul, a legkisebb pedig felül legyen. Végül vaniliás cukorral behintjük.
Dr. Szedniczky Elemérné, Budapest.

Boon Cacao

OLCSÓ, TÁPLÁLÓ VACSORA

Finom orosz torta. Öt tojás sárgájából fél liter tejszínből, 14 deka vaniliás cukorból krémet főzünk, szitán átszűrjük s addig kavarjuk, míg kihül. Öt tojás fehérjének kemény habját keverjük a krém közé, valamint 7 deka citromadot, 7 deka mazsolát, amelyeket előbb néhány órával rumba áztattunk és 4 tábla zselatint, vagy két és fél deka vízahólyagot, amit kevés langyos vízben felolvasztottunk. Egy tortaformát olajjal kikenünk, öntünk bele egy kevés krémet, aztán egy réteg piskótatésztát, melyet előbb kisütünk s így felváltva addig folytatjuk, míg a forma megtelik. Ekkor jégre tesszük. A hozzávaló piskóta-tésztát négy tojássárgájából, 7 deka cukorból, 5 deka lisztből és négy tojás kemény habjából készítjük.

Tomka Lia, Békéscsaba.

Keménytojás díszes szervírozása

Sósrudacskák. 25 deka vajat, 30 deka lisztet, két deka élesztőt, 2 tojássárgáját, 2 nagy evőkanál tejfölt jól kidolgozunk, (nem hagyjuk kelni) azonnal kinyújtjuk és rudacskákat alakítunk belőle, vagy kifli alakra formáljuk, tetejét sóval és köménymaggal meghintjük és megsütjük.
Özv. Funák Kálmánné, Kistarcsa.

Szekeres Zeneiskola kibővített helyiségei:

VIII., József körút 52, 54, 56 alatt vannak.

MINDEN HÖLGYNEK vágya a ragyogóan tiszta, üde arcból!

Ez csakis az eredeti francia

Kapható minden jobb drogéria, illatszertár és gyógyszerárban. Gyártja: Institut de Beauté OH-RIS Paris. — Magyarországi nagybani lerakat: Budapest, IX., Mester utca 4.

Figyelem! Minden csomagon rajta legyen az OH-RIS jelzés

Tegyen kísérletet! Hatása meglepő!

OH-RIS-arckrém

OH-RIS-arcpuder

OH-RIS-szappan

állandó használata által érhető el!

LEGNAGYOBB ELISMERÉS, amikor egyik nagyothalló a másiknak azt mondja „**CSAK SIEMENS PHONOPHORT VEGYEL!**” Részletfizetésre is kapható a Magyar Gyógyteknikai Ipar RT.-nál, Budapest, VI., Nagymező-utca 4. alatt, ahol minden nagyothallónak készséggel díjmentesen bemutatják és kipróbálják.

KERESZTREJTVÉNY

Lapunk folyó évi augusztus hó 1-i számában közölt keresztrejtvényt 6814 előfizetünk fejtette meg helyesen. A megfejtők között sorsolás útján az alábbi ajándékokat sorsoltuk ki:

I. jutalomdíj: Az OH-RIS kozmetikai gyár, Párizs (lerakat: Budapest, IX., Mester-u. 4. Illatszertár) ajándékát: egy üveg kölnit, szappant, krémet és púderből álló garnitúrát nyerte Boczonádi Szabó Gézáné, Gyömöre.

II. jutalomdíj: „Heilig“-harisnyaház (Budapest, VII., Kazinczy-u. 7. sz.) ajándékát, egy pár selyemharisnyát nyerte: Hampel Istvánné, Budapest.

III. jutalomdíj: „Heilig“-harisnyaház (Budapest, VII., Kazinczy-u. 7.) ajándékát, egy pár selyemharisnyát nyerte: Nagy Ilonka polg. isk. tanár, Makó.

IV. jutalomdíj: Kerek millió elsőrendű battisztra előnyomtatva, nyerte: Csernus Ida, Kiskunfélegyháza.

V. jutalomdíj: Három doboz 75-ös nagyságú fekete, fehér, vagy sárga színű „Kakas“-pasztát és két magyar dalt tartalmazó kottát nyerte: Henczer Mici, Tata.

VI. jutalomdíj: Két doboz 75-ös nagyságú fekete, fehér, vagy sárga „Kakas“-pasztát és két magyar dalt tartalmazó kottát nyerte: Szita Jolán, Nyíregyháza.

VII. jutalomdíj: Festmény-ajándékunkat keret nélkül nyerte: dr. Pongrácz Károlyné, Kaposvár.

VIII. jutalomdíj: Egy kg. Hóvirág mosóport és egy magyar dalt tartalmazó kottát nyerte: Halácsy Jenőné, Budapest.

IX. jutalomdíj: Murgács Kálmán nótáskönyvét a szerző autogrammjával elátva, nyerte: Havas Mihályné, Hatvan.

X. jutalomdíj: Murgács Kálmán nótáskönyvét, a szerző autogrammjával ellátva nyerte: Németh Ilus, Pest-erzsébet.

Budapest 72, postafiók 46.

Kérjen árjegyzéket és rendelőlapot!

TANÁCSOT KÉRNEK

Kérem kedves olvasótársnőimet, aki ismeri a „Jerikói rózsát” és kezelését tudja, üzenje meg lapunk útján, hogyan ápoljam. Tudniillik már 5 éve szárazon tartottam és annyira megszáradt, hogy törékennyé vált. Ekkor vízbe tettem. Azonban úgy gondolom, hogy nem szabad állandóan vízben tartani. Nem tudom, földbe kell-e tenni. Szíves tanácsukat várom és viszontszolgálatra készen vagyok köszönettel és szívélyes üdvözléssel:

„Jerikói rózsá”.

Ki ismeri kedves olvasótársnőim közül a „Tiroli tésztá” receptjét? Hálás köszönettel venném, ha valaki szíves volna megküldeni. „Lila Ibolya”.

Kedves olvasótársnőim! Kisleányom szeretné elsajátítani a fényképészetet. Olyan nagyobb műterem tulajdonosához szeretném adni tanulásra, ahol teljes ellátást is kapna. Szíves tanácsukat kérem, kit ajánlhatnak? Hálás köszönettel: „Vidéki asszony”.

Világos színű crepe de chine ruhámat, műselyem ruhámat és selyemharisnyáimat szeretném sötét színre befesteni. Szíves tanácsot kérek, milyen gyártmányú festék alkalmas erre a célra. Szíves üdvözléssel:

„Fehér szegfű”.

Szeretettel kérem kedves olvasótársnőimet, ki volna oly szíves a szerkesztőség útján 4 éves kisleányom részére egy helyes téli fejkötő szabásmintáját megküldeni. Nagyon hálás köszönettel viszonozná:

„Vidéki előfizető”.

Kedves olvasótársaimat kérem, ajánlanak egy megbízható, főzni tudó mindenese-leányt, aki születendő babánknak szerető gondozója is lenne. Szabóné, Budapest, VIII., Hunyadi-u. 56., I. em. 7.

Kedves olvasótársnőim közül ki ismeri: „Szép asszony, ha kissé még szeret, Adja vissza drága életemet” kezdetű dal teljes szövegét? Nagyon kérem, szíveskedjenek J. Aladárné címre lapunk útján megküldeni.

Ezúton kérem olvasótársnőimet, legyenek kedvesek megküldeni lapunk útján a következő dalok szövegét és kérném értesítésüket, hogy a kottáját hol szerezhethném be. „Halvány sárga rózsá”, „Nem az vitt az oltár elé, kit mindig az álmaimban láttam” és a „Nizzai sétatér beborult az őszi éjszakán”. Hálás köszönettel a „M. U. L. rajongója”.

Kérem kedves előfizetőtársnőimet, izenjk meg lapunk egyik legközelebbi számában a kaszinó-tójas és a tartármártás készítésének eljárását. Előre is sok hálás köszönetet küld.

„M. L.-né”.

Olvasótársnőimet kérem, küldjék meg nekem „Van néha úgy...” című tangó-dal szövegét, s ha nem ütközik akadályba, kottáját is:

„Rya Speranza” jeligére.

Sanalbin

FOGPÉP ÉS SZÁJVIZ

Két magyar dal szövegét kérném kedves olvasótársnőimtől, ha nem jelentene kérésem fáradságot. Kottáját is szeretném megszerezni, kitől rendelhetném meg? A dalok címe: „Szabad-e nékem eldudolni, szabad-e nékem hallani” és „Szűk utcában kicsiny ház”. — Hasonló szívességre mindig kész, köszönettel:

„Szőke kislány”.

Szeretném megszerezni „Nincs más tanum, csak az Isten” és „Ölmos eső verdesi a legényszobám ablakát” című magyar dalok szövegét. Ha olvasótársnőim közül valaki megküldené, nagy örömet szerezne vele. Szív. üdv. „Mezei vadvirág”.

Kérem kedves olvasótársnőimet, szíveskedjenek lapunk útján közölni, hogy gyalult káposztát hordóban miként sózzák be télire, hogy az tartós és jó legyen. Hálával és köszönettel: „Rákosligeti előfizető”.

Vagyonosodhat „DRIM” matyóhímezéseimmel!

Észortólja, értékesítse! :: Rengeteg embernek ad külföldön kenyeret. :: Szállítja: Reich Em Iné, kézimunka nagyiparos, Mezőkövesd.

ÜZENETEK

Tisztelettel kérjük igen tisztelt előfizetőinket, kegyeskedjenek előfizetési díj hátrálékaikat befizetni, hogy súlyos fizetési kötelezettségeinknek eleget tehesünk. Most, mikor újabb anyagi áldozatot hozunk és november hó elsejétől kezdődőleg színes divatmelléklettel is kibővítjük lapunkat, minden összegre szükségünk van, hogy tervünket megvalósíthassuk. Ezért is ismételten kérjük az esedékes előfizetési díjak szíves beküldését.

Teljes tisztelettel:
a kiadóhivatal.

Felhívjuk igen tisztelt előfizetőink és olvasóink figyelmét, hogy lapunk nevében egy szélhámos garázdalkodik az országban. „Dr. Barkóczy”, „dr. Kemény”, „dr. Fejér” és „Fehér” álnevek alatt követi el csalásait és szed fel jogtalanul lapunk nevében előfizetési díjakat. Miután ilyen nevű alkalmazottunk soha nem volt és ma sincs, felkérjük mélyen tisztelt előfizetőinket és olvasóinkat, hogy ha valahol jelentkezne és fenti álnevek közül bármelyiket használná, adják át a legközelebbi rendőrnek, vagy esendőnek, mert ellene megtettük feljelentésünket a budapesti rendőrkapitányságnál. A felvett összegeket hamis nyugtán nyugtázza, amelyen sem kiadóhivatalunknak, sem szerkesztőségünknek nincs rajta a címe, vagy bélyegzője, ellenben, amint tudomásunkra jutott, egy „Munkásbalesetbiztosító tájékoztató kiadóhivatal” című kerekbélyegzővel ellátott blankettán nyugtázza a pénzt. A mi megbizottainknak fényképpel ellátott és lapunk címét viselő levélpapíron kiállított igazolvány van birtokukban, azonkívül külön felhatalmazás pénz felvételére. Ha valaki ilyen igazolványunkkal nem rendelkezik, az csak csaló lehet.

Ismételten kérjük tehát igen tisztelt előfizetőinket és olvasóinkat úgy a nagyközönség, mint lapunk jó hírnevének megóvása érdekében, hogy előfizetési díjakat csak alapos leigazoltatás után és a fent körülírt igazolvánnyal ellátott tisztviselőinknek fizessenek ki, mert más nyugtán való fizetést nem vehetünk tudomásul.

Teljes tisztelettel
a kiadóhivatal.

„Régi előfizető”. A szarvasbőr keztyűt hideg vízben feloldott „Lux”-ban mossa és pedig úgy, hogy a keztyűt a kézre felhúzza és a Lux-os vízben mintha a kezét dörzsölné, jól kimossa, míg tiszta lesz. Az öblítő vízbe is oldjon fel „Lux”-ot és ebben öblítse ki. Kendő között csavarja ki és kihúzogatva, felfújva szárítsa meg. Így mosva a keztyű puha marad. A glació-keztyűt tisztított benzinnel kell mosni. Egy tányérból bőven benzint önt, a kez-

tyüt a kézre felhúzza és belemártva a benzinbe jól megdörzsöli, míg szép tiszta lesz. Ha nagyon piszkos lesz a benzin, tisztát kell önteni és addig mosni, míg a keztyű megtisztul. Végül egy száraz fehér ruhával a kézen jól megdörzsölni, míg majdnem egészen száraz, akkor lehúzni, belelehelni és szellős helyre felakasztva megszáritani.

Az OH-RIS kozmetikai gyár elsőrendű kölni-, krém-, szappan- és pudingarniturból álló értékes ajándékát ez alkalommal Lantos Gézának főmérnök neje, Budapest és Marton Gizella Zalaszégyvár nyerte meg. A nyeremény tárgy bármikor átvehető az „OH-RIS” kozmetikai készítmények lerakatában, Budapest, IX., Mester-u. 4. Illatszertár. Vidékre a cég postán elküldi.

F. Etelka tanítóképzős hadiárva részére lapunk szerkesztőségéhez érkezett alábbi nemesszívű adományokat úgy a segélyezett hadiárva, mint a magunk nevében ezúton is hálás köszönettel nyugtázzuk: Wagner Péterné Gyoma 1, N. N. Monor 2, Kozma Mária, Old 2. Több bonyhádi előfizető 10 P.

„Hála vagy kötelesség.” Ember és ember között óriási különbséget találunk. Ezt igazolja az a beteges tünet is, mely az önző kívánság hátterében mutatkozik s amelyet teljesíteni egyenlő volna a helyesléssel. Vitan felül áll, hogy a gyereke az első és a közelgő válságos időben, de különben is, mellette, csakis mellette a helye. Még akkor sem vethetik alá magukat egy abnormális kívánságnak, ha az illető hálára tarthat számot. Nincs joga még ez esetben sem, hogy mindnyájuk életét dirigálja, hiszen abszurd gondolat két fiatal lélek boldogsága elől menekülni. Talán olykor tisztultabb gondolatai is vannak, mikor meg lehet győzni, hogy kívánsága embertelenül önző, mert ha nincs tekintettel az anyát és gyermekét összehozó kapcsolatra és szétválasztani törekszik őket, hiába kutatjuk azt a nagy szeretetet, melyre hivatkozik, enyhén szólva, ön-ímadatán kívül más érzést nem találunk. A szeretet legmagasabbrendű jelensége, hogy örülni tudjunk a mások boldogságán és amennyire függ tőlünk, mozdítsuk elő. Milyen ridegség, szívtelenség ütött tanyát az olyan lélekben, aki a boldogság ujjongása elől menekül. Nagyon sajnálatraméltó az olyan ember, aki maga körül nem tűri meg az örömben fürdő fiatalaságot. Mint pazarolta el az ajándékul kapott számos éveket, ha nem ismerte fel annak magasabb célját és rendeltetését. Hanem silány szűkkeblűséggel zárkózott el fenséges megnyilatkozásai elől. Az ilyen ember társaságára senki sem

áhitozhat, mert felháborító, elviselhetetlen a természet törvényeivel ellentétes kifakadása, amely mellett értetlenül áll meg az emberi elme, ahhoz alkalmazkodni bűnös botorság volna. Honnan hajtott ki ezen abnormis gondolat csirája, milyen talaj növelte: lehetetlen megfejteni. Maga az élet különböző fázisaiban cáfol rá magasabbrendű szervezetével, mikor az emberi öntudatot mélyebbé, világosabbá, alaposabbá formálja. Mintha az élet szépségeit, boldogságát megsemmisítő méreggel volna telítve az atmoszféra, ahol ilyen deformálódott megnyilatkozásai lehetnek az emberi léleknek. Hisz mikor ez a szörnyű kívánság brutálításán töprengnek, nem gondolhatok azokra, akiket a sors minden örömtől, boldogságtól megfosztott, akik elvesztették mindazt, ami nekik drága volt az életben és ezer sebtől vérző szívükkel magányba menekülnek az örvendzők elől. Az emberi lélek újabb fázisa tárult fel, amelynek nem örülhetünk, mert tekervényes labirinthjából kiáradó miazmás levegő megfertőzi a közellevőket. Ha nagylelkűségének monumentálitása nem gyűri le szeretetlenségét, magára kell hagyni, hogy érezze szeretetük hiányát. Majd meggondolja és visszatér azokhoz, akik az ő számára is kell, hogy az élet legfőbb értékét jelentsék. Szív. üdv. Szerk.

MŰASZTALOSNÁL
 59 háló, ebédlő, uriszoba kész áru raktárban megtekinthető.
 Hitelképes vevőknek fizetési kedvezmény.
 42 éves cég. **Ilj. Tóth Kálmán**
 műasztalos, IV., Semmelweis utca négy

„Hálás előfizetőnek” a kért nótaszöveget beküldte: Károly Rózsa, T. Mancsi Vranka Ilona, „Tarka lepke“, „Nótakedvelő“.

Egy ablaknál állj meg cigány...
 Akács ut, ha végimegyek rajtad én,
 Eszembe jut egy nyári szép regény.
 Nyár-este volt, paecsrta szólt a fán,
 Itt kóborolt, barangolt egy cigány.
 Megszólítom, be jó, hogy megtalál-
 [lak itt.
 A legszebb lány, tudod-e, hol lakik?
 Amottan lenn, túl az akác soron,
 Ma estelen, egy ház elé osonj.

Refrain:
 Egy ablaknál állj meg cigány,
 Úgy muzsikálj, hogy sirjon a a
 [barna leány.
 Olyan legyen, mint egy könnyes sze-
 [relmi vallomás.
 Csak csendesesen, ne hallja senki más.
 Az éj madár, átsuhan e kis városom,
 Éjjelre jár s én az utcát rovom.
 A hold-sugár, deres hajamra süt,
 Hideg sívár esend honol mindenütt.
 Azóta rég más asszonya lett a leány,
 De a dal még fülébe cseng talán.
 Én Istenem, a múlt hogy elszaladt,
 És én nekem csak e kis dal maradt:

Kottája beszerezhető Nádor Kálmán zeneműkereskedésében, IV. ker. Károly-körút 8.

Ifj. VOGEL TESTVÉREK
 szőnyegkereskedése
IV. ker., Petőfi Sándor-utca 7. sz.
 (Bejárat Pálvax-közben.) Tel.: Aut. 874-13.
 — Szőnyegek legolcsóbb bevásárlási forrása. —
 Kedvező fizetési feltételek.

„Debreceni előfizetőnek.” A kért nóta szövegét beküldte: Sz. Rózsa, tanítónő, „Julia“, Szinyei Baba, „Tarka lepke“, Vranka Ilona, Károly Rózsa, P. Trombach Juliska.

Piros pettyes ruháskádban láttalak
 meg téged,
 Esti szellő el-elkapta babos kötény-
 kédet,
 A szívemet hirtelenül valami átjárta,
 Egyszeriben te lettél a világ leg-
 szebb lánya.

Illatozó erdők mélyén andalogva
 mentünk,
 Mindaketten te is, én is, vadvirágot
 szedtünk,
 Egy virágnál, a legszebbnél összeért
 az ajksunk
 Csókolódzó gerle-párok úgy kacag-
 tak rajtunk.

A nóta zenéjét Balázs Árpád szerzette. Kottája Rózsavölgyinél, Budapest, kapható.

„Viszontszolgálatra mindig kész” olvasótársnőmnek a pikkelyes sömör elmulasztására ajánlhatom, hogy gyógyszerárból vegyen jódtinktúrát, egy fűcskára csavarjon vattát, mártsa a tinktúrába és a sömörös helyet jól ecsetelje be naponta egyszer, körülbelül 5—6 napon át. Pár napi jódzás után bőrvazelinnel (szintén gyógyszerárban veheti) naponta néhányszor jól dörzsölje be, míg a barna bőr lehámlik. Ha a sömör makacs és nem múlna el, a kúrát meg kell ismételni. A pikkelyes sömör nagyon fertőző és ezért óvatosnak kell lenni, hogy a test egyéb részéhez ne érjen. Több ismerősöm sikerrel használta e kúrát s ezért kérem, ha az eredménnyel meg lesz elégedve, szíveskedjék lapunk útján értesíteni. Üdv. „Ilonka“.

Aki nem vet, az nem arathat. Egyetlen házason meggazdagodhatik, ha nem mulasztja el az osztálysorsjegy megvételét. A Török A. és Társa bankház r-t. (Budapest, IV. Szervitator 3.) mai lapunkhoz felhívást esatol, amelyben közelebbi részletek olvashatók a már folyó évi október hó 26-án megkezdődő új, XXIII. m. kir. osztálysorsjáték részvételére. Kis kockázattal nagy tőke nyerhető. Az elérhető legnagyobb nyeremény Ötszáz ezer pengő. Hivatalosan megállapított sorsjegyárak: egész 24.— P. fél 12.— P. negyed 6.— P. Egy sorsjáték folyamán összesen 7 millió 722.000 pengőt sorsolnak ki készpénzben.

PURGO BAYER
 Csak ezen
 felirattal
 valódi

Szabás-varrástanítás
 legújabb mód szerint úrihölgyek részére
 Né Paller Amália Calvin tér 8. II. emelet.
 Vigyázat! Nem első emelet.

UJABB

AJÁNDÉKOZÁSI AKCIÓT

INDITUNK!

Ezúttal is arra törekedtünk, hogy az eddigi ajándékok helyett egy praktikusabb és a mindennapi életben is hasznos tárgyjal kedveskedjünk azoknak az előfizetőinknek, akik lapunk előfizetői táborát

egy új előfizető szerzésével

gazdagítják. Csupán **egy** előfizetőt kell tehát szereznie, akár féléveset, akár éveset és annak előfizetési díját természetesen beküldeni, akkor

BÁRKI SZABADON VÁLASZTHAT
 az alábbi ábrákon bemutatott ajándékaink közül.

Ezeket az ajándékainkon kívül — tekintettel arra, hogy előfizetőink körében nagy közkedveltségre talált — festmény és millió ajándékunk továbbra is megmarad és azt ezután is kivánságra egy előfizető után megküldjük.

Jelen ajándékozási akciónk október hó 25-ig tart!

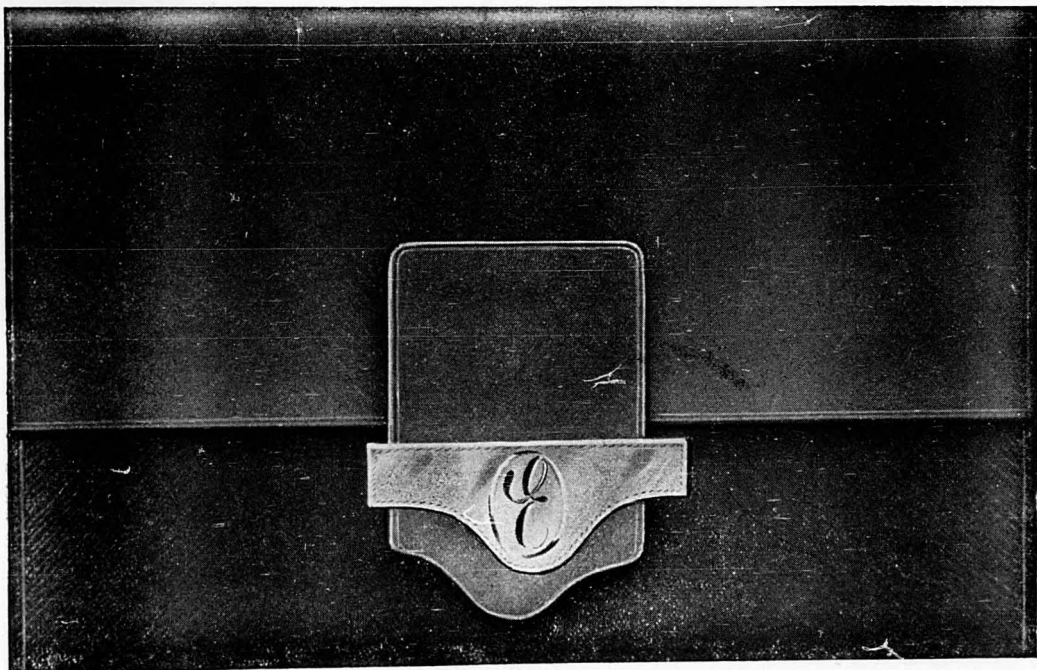

1. számú ábra

1. számú ábra. Valódi ezüst és valódi 14 karátos arannyal átégetett nyaklánc, a medaillon négylevelű lóheréje zöld emailból.

2. számú ábra.

2. sz. ábra. Diszes bőr pénztárca, hölgyek használatára, mely azonkívül alkalmas uraknak szánt ajándéknak is. A tárca bordó, vörös, cinóbervörös, sötétkék színekben készült elsőrendű kivitelben. A tárca fedelének zára finoman nikkelezve.

VISSZAMENŐ HATÁLYAL AJÁNDÉKOZÁSI AKCIÓNK NEM BIR!

MAGYAR URIASSZONYYOK LAPJA

VEEES utc. fényképész felvétele, Budapest V., Harmincad-u. 3.

NOVÁK DOLLY, BUDAPEST